

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

24 maart 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het discrimineren van allochtone sollicitanten en werknemers

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de resultaten van een recente studie over discriminatie van allochtone werkzoekenden op de arbeidsmarkt

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de maatregelen om de spreiding van asielzoekers te realiseren

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over gemeenten zonder of met een zeer laag percentage sociale huurwoningen

Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse cofinanciering van Europese programma's met betrekking tot achterstandsgebieden in steden, in het bijzonder wat Antwerpen betreft

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het registratiesysteem M@trix en over de nood aan een Witboek Inburgering in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inschakeling van het Huis van het Nederlands in het inburgeringsbeleid, meer bepaald wat de Vlaamse Rand betreft

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vertraging van de afwerking van de omgeving rond sociale wooncomplexen

Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen

Donderdag 24 maart 2005

Voorzitter: de heer Jan Penris

– *De vragen om uitleg worden gehouden om 9.35 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het discrimineren van allochtone sollicitanten en werknemers

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de resultaten van een recente studie over discriminatie van allochtone werkzoekenden op de arbeidsmarkt

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw De Wachter tot mevrouw Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het discrimineren van allochtone sollicitanten en werknemers, en van mevrouw Hostekint tot minister Van Brempt, over de resultaten van een recente studie over discriminatie van allochtone werkzoekenden op de arbeidsmarkt.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, na de gebeurtenissen van de afgelopen weken moeten we toch wel vaststellen dat er een verfoeilijk sfeertje wordt gecreëerd. Er wordt heel wat angst verspreid ten overstaan van allochtonen. Dezelfde sfeer manifesteert zich alsmaar meer op de werkvloer en bij de sollicitatieprocedures.

Wat moet een vader met een zoon of dochter die voortdurend gestigmatiseerd wordt door de

samenleving en die hopeloos op zoek is naar een job, waarbij hij na het schrijven van honderden brieven geen of een negatief antwoord krijgt? Uit het welbekende recent onderzoek van de Katholieke Universiteit Leuven en de Université Libre de Bruxelles blijkt immers dat de helft van de allochtone sollicitanten wordt gediscrimineerd. De resultaten van het onderzoek tonen aan dat werkzoekenden van Turkse en Marokkaanse afkomst zeer vaak worden geweigerd omwille van hun culturele afkomst.

Bovendien stellen werkgevers maar al te vaak dat de vacature reeds was ingevuld terwijl dit niet het geval was. Ook allochtonen die de Belgische nationaliteit hebben, worden op dezelfde manier gediscrimineerd. In die zin is het voorstel om anonieme schriftelijke sollicitaties in te dienen toch wel lovenswaardig. Discriminatie is immers een zeer belangrijk aspect van de hoge werkloosheidsgraad bij vooral Turken en Marokkanen.

Bij gelijke kwalificatie maakt een sollicitant van niet-Europese origine drie keer minder kans. Bovendien stelt de OESO dat de discriminatie op de arbeidsmarkt onze economie ernstig schaadt. De vraag is natuurlijk of het voorstel inzake schriftelijke anonieme sollicitaties volstaat om een adequaat antwoord te bieden op de voormelde problematiek. Werkgevers kunnen nog altijd discrimineren tijdens het mondelinge interview. Het voorstel verdient zeker alle kansen. Om een echt gelijkedekansbeleid te voeren is er echter veel meer nodig.

Een opvallend gegeven is dat de antidiscriminatie wet weinig succes kent omdat ze onvoldoende bekend is. Deze wet werd vijf keer gebruikt om discriminerende handelingen en meningen aan te pakken. Het beperkte succes ligt aan het feit dat er een zware bewijslast ligt bij degene die de

De Wachter

discriminatie wenst aan te tonen. Daarom werd voorgesteld de discriminatie in de praktijk te toetsen. Het is hoopgevend dat er recent op het federaal vlak een koninklijk besluit werd voorbereid.

Het feit dat de antidiscriminatiewet nog onvoldoende bekend is, toont nog maar eens aan dat de nood aan informatiecampagnes groot is. Op het Vlaams niveau bestaat er geen eigen antidiscriminatie-decreet. Mevrouw de minister, ik ben ervan overtuigd dat u daar toch wel werk van wilt maken. Ook moet de discussie worden gevoerd om al dan niet quota's voor allochtonen te hanteren. Werkgevers en minister Vandenbroucke zijn daar niet echt voor gewonnen. Naar mijn bescheiden mening hebben ze het bij het rechte eind. Minister Vandenbroucke pleit voor een pact met de werkgevers, waarin concrete resultaatverbintenissen worden opgenomen in plaats van te werken met verplichte quota.

Bovendien stelde het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding onlangs vast dat de onverdraagzaamheid ten aanzien van de allochtonen sinds 11 september 2001 in het algemeen toch wel zeer sterk is toegenomen. Het centrum stelde maar liefst 157 klachten vast over discriminatie op de werkvloer. Het gaat over opmerkingen over het dragen van een hoofddoek, beledigingen omdat iemand moslim is, enzovoort. Soms uit men zelfs beledigingen omwille van de huidskleur en etnische afkomst.

Mevrouw de minister, het is hartverwarmend dat de Vlaamse Regering werk probeert te maken van een positievere benadering ten overstaan van allochtonen. Welke concrete maatregelen gaat u vanuit het gelijkheidsbeleid nemen om ervoor te zorgen dat allochtonen bij sollicitatieprocedures niet worden gediscrimineerd? Hoe gaat u werkgevers sensibiliseren om terzake hun verantwoordelijkheid op te nemen? Werd er al gestart met een informatiecampagne? Hebt u met betrekking tot deze problematiek al overleg gepleegd met uw collega's bevoegd voor tewerkstelling?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, we

hebben gemerkt dat er de afgelopen tijd enorme belangstelling was voor het geval van Naïma Amzil. Ze heeft in Vlaanderen op heel wat steunbetuigingen en solidariteit kunnen rekenen. De kranten staan er vol van. Jammer genoeg geldt dat niet voor alle allochtone werknemers en werkzoekenden. Ik verwijs daarbij naar het zonet-aangehaalde onderzoek dat gedurende 3 maanden peilde naar de ervaringen van allochtonen. Daaruit blijkt dat maar liefst de helft van de allochtone werkzoekenden bij de sollicitatie wordt gediscrimineerd op grond van zuiver racistische motieven.

De studie sloeg in de eerste plaats op de ervaringen in de Brusselse regio. Ik ben er echter van overtuigd dat de ongemeen harde cijfers ook gelden in Vlaanderen. Men stelde vast dat er een effectieve, of toch minstens een vermoeden van ongelijke behandeling was in maar liefst 45 procent van de gevallen. Het klassieke argument was dat de job al was ingenomen, terwijl dat niet het geval was.

Niet-Belgische West-Europeanen ondervinden geen enkele achteruitstelling ten opzichte van Belgen. Opmerkelijk is dat uit de resultaten blijkt dat ook uitzendkantoren zich bezondigen aan deze discriminatie. Sterker nog: sommige werkgevers geven de selectiebureaus uitdrukkelijk de opdracht om op huidskleur te selecteren. Het gevolg van die discriminerende arbeidsmarkt is dat allochtonen niet op de juiste plaats terechtkomen: hoger opgeleiden komen onder hun opleidingsniveau terecht en lager geschoolden in het zwart circuit.

Het is heel erg dat uit het onderzoek blijkt dat louter op basis van huidskleur wordt geselecteerd. In meerdere sectoren komen allochtonen niet aan bod. Ze maken zelden of nooit kans op een bediendecontract. Ze werken voornamelijk in de horeca, de bouw, de zorgsector en schoonmaakbedrijven.

Mevrouw de minister, kent u de studie van de KUL en de ULB over de uitsluiting en discriminatie van allochtone werkzoekenden op de Brusselse arbeidsmarkt? Zijn er cijfers of resultaten bekend van een soortgelijk onderzoek naar de tewerkstellingskansen van allochtonen in Vlaanderen? Welke conclusies trekt u uit de studie voor Vlaanderen in verband met de ongelijkheid op de arbeidsmarkt? Welke maatregelen overweegt u desgevallend om de ondervertegenwoordiging

Hostekint

van allochtonen op de arbeidsmarkt en de bewezen discriminatie aan te pakken? De Brusselse minister van Werkgelegenheid liet al verstaan geschokt te zijn door de resultaten en verklaarde het racisme te willen aanpakken. Bent u bereid om hierover met uw Brusselse collega, alsook met de federale minister van Gelijke Kansen, overleg te plegen?

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik kom niet terug op de studie die erg schrijnend en hard is. We moeten die allen ter harte nemen. Het moet absoluut onze doelstelling zijn om een daling van het hoge werkloosheidsaandeel bij de allochtonen te bewerkstelligen. Dat moet minstens worden teruggebracht tot het Vlaamse gemiddelde, dat trouwens ook nog mag zakken. Ook moet discriminatie heel hard worden aangepakt en goed worden bestreden. Over deze doelstellingen mag geen twijfel bestaan.

Ik heb echter twee opmerkingen. Er wordt nogal wat lof gezongen over het anoniem solliciteren. Ik vind zo iets voorstellen bijna pijnlijk. Het houdt in dat een wezenlijk element van iemands identiteit, namelijk de eigen naam, moet worden geschrapt om kansen te krijgen op de arbeidsmarkt.

Er wordt terecht verwezen naar het feit dat de antidiscriminatie wet relatief weinig wordt toegepast. Het is een vrij recente wet. Gisteren of eergisteren werd het boek voorgesteld van Dajo De Prins en anderen. Hij is trouwens een doctoraatsstudent van me en ik ben dus heel trots op dat boek. In het Belgisch Staatsblad is er nog steeds geen koninklijk besluit verschenen dat een praktijktest toelaat. De Europese regelgeving legt aan de lidstaten op om de bewijslast te delen. Er is een stelplicht voor de persoon die zich gediscrimineerd acht, maar er kan een deling van bewijslast zijn zodra met een praktijktest kan worden aangetoond dat er wel degelijk een bijzonder laag aandeel van allochtonen op de werkvloer wordt aangetroffen, gelet op het aandeel allochtonen in de wijk of de omgeving.

Ik plaats ook vraagtekens bij de informatie- en sensibiliseringscampagnes. Ik vraag me immers

af of daarmee niet alleen de mensen worden bereikt die al overtuigd zijn. Werkgevers moeten ervan worden overtuigd dat ze er alle baat bij hebben om allochtonen aan te werven en dus om een diversiteitsbeleid te voeren. We moeten werkgevers positief stimuleren. Janssen Pharmaceutica en andere bedrijven in Beerse – en ook Coca-Cola – zijn voorbeelden van bedrijven die beseffen dat als ze geen allochtonen in dienst nemen, ze zelf problemen krijgen bij het functioneren. Oplossingen zoeken om flexibel om te springen met diversiteit, kan de bedrijven aanmoedigen om op een creatieve manier een antwoord te bieden op een aantal problemen.

We moeten heel omzichtig reageren op de voorstellen. De doelstellingen zijn duidelijk. We moeten in overleg met de werkgevers naar oplossingen zoeken. Dat zal gebeuren in de SERV. Ik ben er niet van overtuigd dat het de beste oplossing is om van bovenaf zaken op te leggen.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, uiteraard ken ik de studie. Aan de ene kant choqueren de resultaten van de studie ons, maar aan de andere kant zijn we al heel lang op de hoogte ervan. Mijn eerste jaren op het professionele terrein bestonden uit onderzoek. Ik heb toen onder meer meegewerkt aan een onderzoek dat erg vergelijkbaar was. Het is moeilijk te verteren, maar de discriminatie op de arbeidsmarkt is gedurende de jongste 15 jaar dezelfde gebleven.

Ik verwijs ook naar recenter onderzoek van Arrijn, Feld en Nayer over etnische discriminatie bij aanwerving, waarin een netto discriminatie-effect wordt vastgesteld van 40 procent ten nadele van allochtone kandidaten in Vlaanderen.

Een ander onderzoek is het Viona-onderzoek. Dat is een evaluatieonderzoek naar positieve actieplannen en diversiteitsplannen 1999-2001. Zo werd via een wetenschappelijke effectevaluatie gemeten wat de effecten zijn van de diversiteitsplannen die in bedrijven worden gehanteerd. De conclusie is interessant, want uit de studie blijkt dat de plannen op bedrijfsniveau een effect hebben op macroniveau. Ze helpen het draagvlak te verbreden, te sensibiliseren en beleidsinstrumenten

Van Brempt

ten verder uit te bouwen, maar ze genereren geen effecten op het vlak van de cijfers.

Ten slotte is er ook het onderzoek van Van de Broeck over werkzoekende allochtonen in het Vlaamse Gewest. Het betreft onderzoek naar het gebruik van het KISS-systeem van de VDAB. Dat is een gekend onderzoek, waaruit blijkt dat de Vlaamse werkgevers, al dan niet bewust, minder autochtonen aanklikken in hun zoektocht naar een geschikte kandidaat.

Het beleid van de Vlaamse Regering is heel divers en pakt een aantal facetten aan. De functionele bevoegdheid Gelijke Kansen ontwikkelt een aantal instrumenten en hanteert de opencoördinatie-methode, en spreekt dus af met andere ministers. De belangrijkste minister in deze zaak is minister Vandenbroucke, die bevoegd is voor het werkgelegenheidsbeleid. Hij heeft op meerdere fora gezegd dat deze uitdaging een topprioriteit is in zijn beleid. Hij heeft overlegd met de VDAB om na te gaan of de anonieme sollicitaties toepasbaar en haalbaar zijn in de VDAB. Na een positieve evaluatie zal hij een initiatief nemen om dit instrumentarium in de VDAB te integreren.

Mevrouw Berx, ik zou dit ook liever niet zien gebeuren. Het hebben van een verkeerde huidskleur of naam zou geen reden moeten zijn om minder kansen te krijgen op de Vlaamse arbeidsmarkt. We moeten echter wel openstaan voor nieuwe instrumenten, anders blijven we stilstaan of boeren we achteruit.

Ik verwijs ook naar het zogeheten decreet-Mahassine. We moeten nagaan of we voor de uitwerking van dat decreet moeten bijsturen. Bovendien is de omzetting van de Europese richtlijnen met betrekking tot rassendiscriminatie en discriminatie inzake werk, zoals ingeschreven in het decreet, onderwerp van de interministeriële conferentie inzake integratie in de samenleving, die binnenkort wordt gepland. Minister Keulen en ikzelf zullen daaraan deelnemen en een aantal Vlaamse initiatieven naar voren schuiven.

Inzake de voorbeeldfunctie van de overheid heeft minister Bourgeois een positief actieplan ontwikkeld waarin wordt voorgesteld dat de Vlaamse overheid voor haar eigen diensten streefcijfers

vastlegt die de participatie van kansengroepen, waaronder allochtonen, mee kunnen ondersteunen. Bovendien gaat de Vlaamse overheid systematisch stageplaatsen aanbieden, ook op de kabinetten. Ook hier is het streven naar een evenredige vertegenwoordiging van alle kansengroepen, waaronder allochtonen, een topprioriteit.

Vanuit mijn functionele bevoegdheid wil ik de registratie van kansengroepen, waaronder allochtonen, aanpakken. We moeten zonder dogma durven kijken naar etnische registratie. We hebben daar nood aan om na te gaan of het ontwikkelde beleid op het terrein werkbaar is. Het zal moeilijk worden om een gepaste definitie te hanteren, maar we moeten die uitdaging aangaan en tot een goed einde brengen.

Inzake projectsubsidies heb ik genderdebatten opgestart met de allochtone gemeenschap. Een deel van de sleutel ligt zeker bij allochtone vrouwen. Een voorbeeld hiervan is het project 'Mannen blijven thuis' van de koepelorganisatie Turkse Unie van België. Dit project beoogt een hogere arbeidsdeelname van Turkse vrouwen via het doorbreken van genderstereotiepe opvattingen binnen de eigen culturele gemeenschap.

Het responsabiliseren van werkgevers is een belangrijke, maar ook moeilijke uitdaging. Ook in mijn eigen partij zijn de meningen daarover soms verdeeld. Ik heb me altijd verzet tegen het opleggen van quota, omdat ik niet geloof dat het kan werken. Elke sector kan verschillend zijn. We moeten absoluut rekening houden met de kennis op de werkvloer.

De laatste jaren werden immers heel wat inspanningen geleverd om ervoor te zorgen dat allochtonen niet worden gediscrimineerd bij sollicitatieprocedures, via de antidiscriminatiewet, via het decreet van 8 mei 2002 over de evenredige arbeidsparticipatie, via het impulsbeleid en via de implementatie van diversiteitsplannen. Deze plannen en initiatieven zijn gericht naar alle sociale partners. We moeten niet alleen de werkgevers vernoemen; ook de werknemersorganisatie hebben een belangrijke opdracht te vervullen. Het gaat over Voka, Unizo, ACV, ABVV en ACLVB, die via structurele projecten van de sociale partners, het diversiteitsluik binnen de sectorconvenants en de projecten van de eigen organisaties van kansengroepen naar voren schuiven.

Van Brempt

Die acties boeken goede resultaten, maar het blijven speldenprikken die op het microniveau een goed resultaat hebben, maar die op bredere schaal nog niet veel hebben veranderd. Vanuit het kabinet van minister Vandembroucke zullen de werkgeversorganisaties Voka en Unizo, die vandaag reeds structurele diversiteitsprojecten ondersteunen, worden gevraagd om nog meer kleur te bekennen. Het kabinet van minister Vandembroucke zal een overleg opstarten, zodat het mee aan de kar kan trekken inzake positieve actieplannen.

Vanuit mijn functionele bevoegdheid wil ik het klimaat inzake gelijke kansen verbeteren, het maatschappelijk draagvlak ervoor versterken en erin investeren. Het kabinet van minister Vandembroucke begint eerstdaags met een informatiecampagne over de opleidingscheques voor werknemers. Die campagne zal in het bijzonder gericht zijn op allochtonen. De affiche zal onder meer via alternatieve kanalen worden verspreid, zodat de doelgroep die we willen bereiken, ook zal worden bereikt. Dat komt dus neer op een diversiteitstoets van de campagne.

Ik wil even stilstaan bij het overleg met de federale overheid. Op initiatief van federaal minister van Maatschappelijke Integratie Dupont zal binnenkort een interministeriële conferentie over integratie in de samenleving plaatsvinden, waarop het uitwerken van een concreet actieplan ter bestrijding van discriminatie op verschillende domeinen, waaronder werkgelegenheid, zal worden besproken. Op deze bijeenkomst wordt het ontwerp van een nationaal actieplan ter bestrijding van racisme, rassendiscriminatie, vreemdelingenhaat en aanverwante vormen van onverschillen, uitgewerkt binnen het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding als gevolg van de wereldconferentie van Durban, voorgesteld.

Op basis van dit document zijn er per beleidsdomein al een aantal voorstellen gedaan. Minister Keulen heeft voorgesteld te werken aan een Vlaams antiracismeplan. Daarnaast zal ik op korte termijn een initiatief nemen tot het uitwerken van een gelijkekansendecreet. Dat is noodzakelijk: vandaag heeft de omzetting van de Europese richtlijn immers alleen maar vorm gekregen via de federale wetgeving. Er zijn twee belangrijke

redenen waarom ik daaraan wil werken. De eerste is een juridische. Er bestaat erg veel onduidelijkheid over de vraag hoe die antidiscriminatiewet nu moet worden toegepast op het Vlaamse niveau en wie daar het aanspreekpunt is dat individuen kan bijstaan. De tweede is politiek. De Vlaamse overheid heeft heel uitgebreide bevoegdheden inzake werk, huisvesting en onderwijs. Het is dus erg belangrijk dat die Europese richtlijn ook Vlaams gestalte krijgt. Daaruit zal een actieplan inzake antidiscriminatie en diversiteit groeien.

We moeten ons natuurlijk niet voortdurend bemoeien met wat de federale overheid doet. Die overheid heeft een wetgeving en moet nu een KB uitwerken. We mogen evenwel niet vergeten dat de Europese richtlijn vandaag verplicht tot het nemen van initiatieven die het mogelijk maken de gedeelde bewijslast in te voeren. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Net als de leden heb ik via de kranten vernomen dat het initiatief waarvan sprake is vrijdag niet door de regering zal worden besproken. Het is een initiatief dat we kennen van de Verenigde Staten en Nederland. Vandaag wordt dit voorgesteld als een vorm van spionage, maar het lijkt me dat men daar noch in de VS noch in Nederland zo over denkt. De Vlaamse overheid moet terzake niet rechtstreeks interfereren. Wel is het belangrijk dat ook wij zouden nadenken hoe zo'n gedeelde bewijslast dan wel concreet moet. Ik heb daar wel enige ervaring mee, toen ik me als staatssecretaris bezighield met de antipestwet. Die is eigenlijk wel enigszins vergelijkbaar met de antidiscriminatiewet. Ook daar wordt gewerkt met een gedeelde bewijslast. Ik zou dit dus niet zomaar afdoen als larie en apekool, zoals wel eens gebeurt in kranten. Het gaat over Europese regels die moeten worden omgezet. Vlaanderen moet daar mee over nadenken.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide antwoord. Het is misschien jammer dat bepaalde initiatieven moeten worden genomen, maar die realiteit is er nu eenmaal. Onderzoeken over meerdere jaren hebben aangetoond dat er op dit vlak niet veel is veranderd. We moeten dus echt actie ondernemen om te proberen daar wat beweging in te krijgen. Uw betoog leert me dat dit momenteel ook wel gebeurt. We zullen dit in de nabije toekomst blij-

De Wachter

ven volgen en blijven bekijken of er verandering komt in de situatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de maatregelen om de spreiding van asielzoekers te realiseren

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de maatregelen om de spreiding van asielzoekers te realiseren.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 31 januari heb ik u al een vraag gesteld over dit onderwerp. U antwoordde toen dat het federale spreidingsplan daadwerkelijk moet worden uitgevoerd. Uiteraard bent u zelf niet bevoegd om erover te waken dat dit ook gebeurt. Ik heb u toen gevraagd of u geen Vlaamse instrumenten had om daartoe een bijdrage te leveren. U antwoordde daar bevestigend op. U had het over subsidies om asielzoekers te huisvesten. De lokale besturen merkten daarop echter op dat er geen steunmaatregelen terzake bestaan. Ik denk dat u misschien verwees naar de bestaande federale LOI's. De subsidies om asielzoekers te huisvesten zouden moeten worden gekoppeld aan de verplichting om ze te huisvesten in de gemeente van toewijzing. U zei ook dat u overleg zou plegen met uw federale collega, minister Dupont. Daarover gaat mijn vraag hoofdzakelijk. Minister Dupont heeft inmiddels in de federale Kamer verklaard dat er wel degelijk contact heeft plaatsgevonden.

Zoals u weet, voorziet de federale wetgeving nu reeds in een financiële bestraffing voor de OCMW's die niet voldoende inspanningen doen om de hun toegewezen asielzoekers te huisvesten. De cijfers met betrekking tot asielzoekers die elders wonen dan in de gemeenten waaraan ze

werden toegewezen, tonen aan dat dit relatief weinig effect heeft. Wel lees ik in een krant dat het aantal toegewezen asielzoekers dat in Antwerpen verblijft, substantieel zou zijn gedaald. Daar zijn echter ook een aantal andere verklaringen voor, zoals het feit dat het totale aantal asielaanvragen in België daalt.

Gemeenten kiezen er nog altijd voor om de hun toegewezen asielzoekers elders onder te brengen. Dit kan als het ware worden afgekocht. Zo maakte het OCMW van Schoten bekend appartementen in Antwerpen te zullen huren om daar de toegewezen asielzoekers te huisvesten. Het OCMW gaat zelfs verder en zegt naar de Raad van State te zullen stappen mocht het financieel worden gesanctioneerd door de federale overheid.

Een echt spreidingsplan impliceert mijns inziens een verplichte inschrijving en vestiging voor asielzoekers in de gemeente van toewijzing. Als dit wordt gekoppeld aan de verplichting dat de dienstverlening ook moet plaatsvinden in de gemeente van toewijzing, hebben we een goed instrument om de spreiding effectief te maken. Wenst u te werken met sancties voor OCMW's die de hun toegewezen asielzoekers niet op het grondgebied van de eigen gemeenten huisvesten? Ik denk aan maatregelen boven op wat op federaal niveau geldt.

U hebt overleg gepleegd met minister Dupont. Hebt u ook overleg gepleegd met minister Dewael die bevoegd is voor alles wat te maken heeft met het houden van bevolkingsregisters en de wetgeving in verband met inschrijving in een gemeente? Minister Dewael is degene die in de regelgeving zal kunnen opnemen dat de persoon moet zijn ingeschreven in de gemeente van toewijzing en er effectief moet verblijven. Dat zijn mijns inziens goede instrumenten. Wat zijn de reacties van uw federale collega's?

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het zal u niet verwonderen dat ik de bekommernis om iets te doen aan het probleem van de overconcentratie van asielzoekers, vooral in de grote steden, volledig onderschrijf. Ik ben verheugd dat iemand van CD&V er geen enkele twijfel over laat bestaan dat

Verreycken

er een mechanisme zou moeten komen waardoor asielzoekers die op basis van een spreidingsplan aan bepaalde gemeenten zijn toegewezen, ook effectief kunnen worden verplicht zich daar in te schrijven en te vestigen. Dit is een interessante wending.

Ik herinner me dat, toen enkele jaren geleden het toenmalige Vlaams Blok dergelijke voorstellen deed, het karrenvrachten kritiek kreeg van de politiek correcte linkerkant die ons verweet dat het een inbreuk was op de mensenrechten. Er werd gezegd dat het recht op vrije vestiging en het recht van personen om vrij te gaan en staan waar ze willen, een fundamenteel mensenrecht is. In het vreemdelingendiscours is voor de linkerkant zowat alles een mensenrecht. Wij hebben altijd gezegd dat dit geen mensenrecht is en dat, als de overheid een bepaald beleid wil voeren en uitkeringen wil geven, er ook bepaalde verplichtingen tegenover mogen worden geplaatst. Ik ben blij dat CD&V dit nu bevestigt en dat er geen discussie meer over bestaat. We spreken niet meer over schendingen van mensenrechten maar het moet mogelijk zijn om asielzoekers te verplichten ergens te wonen.

Op federaal niveau bestaat een sanctiemechanisme. Gemeenten kunnen worden gesanctioneerd wanneer ze onvoldoende maatregelen nemen om de aan hen toegewezen asielzoekers op hun grondgebied te vestigen, alleen bewijzen alle cijfers dat die sancties niet worden toegepast. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het geen kwestie meer is van niet kunnen, maar van niet willen. De politieke wil ontbreekt bij de federale overheid om de OCMW's effectief te sanctioneren. Het feit dat nogal wat Waalse OCMW's en gemeenten hun asielzoekers richting Vlaanderen sturen, is nuttig te vermelden omdat wij altijd lessen in verdraagzaamheid krijgen van het zuiden van het land. Dit aspect zal er wellicht niet vreemd aan zijn dat er op federaal vlak weinig enthousiasme is om de sancties te nemen. Mijnheer de minister, ik ben benieuwd te vernemen wat het overleg met de federale overheid heeft opgeleverd.

Ik wil nog even aanstippen dat we terecht vragen stellen over het federale beleid ten aanzien van deze problematiek, maar we mogen niet uit het oog verliezen dat ook de Vlaamse overheid enkele

instrumenten in handen heeft. Ik verwijs specifiek naar een rondzendbrief van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, die bepaalt dat onze eigen Vlaamse sociale woningen moeten worden toegewezen aan asielzoekers, zelfs wanneer die zich nog in de procedure bevinden en het nog absoluut niet vaststaat dat ze in ons land zullen mogen blijven.

De grote vraag is of het zinvol is om, op het ogenblik dat er wachtlijsten bestaan, een beperkt aantal sociale woningen toe te wijzen aan mensen die vaak de taal niet spreken, niet vertrouwd zijn met onze cultuur en waarvan de kans zeer groot is dat ze uiteindelijk ons grondgebied zullen moeten verlaten, want 70 procent van de aanvragen wordt door de Raad van State afgewezen. Ook die kwestie moet mijns inziens in overweging worden genomen. Als de Vlaamse overheid zegt dat er tegen moet worden opgetreden, moet ze ook zelf de nodige maatregelen nemen om het huisvesten van asielzoekers in haar eigen sociale woningen ongedaan te maken.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben een paar weken geleden over deze problematiek al van gedachten gewisseld. Er was toen een journaliste aanwezig aan wie ik bij het buitengaan heb uitgelegd wat ik ervan vond, namelijk dat we moeten proberen te komen tot een spreidingsplan dat daadwerkelijk op het terrein moet worden gerealiseerd. Vandaag maken we een financiële spreiding mee. Ik was heel verwonderd dat ik 's anderendaags in de krant las dat ik een plan had, want het ging eigenlijk over niet meer dan bestaande wetgeving. Hoe dan ook is dit haast uitsluitend een federale materie.

Er is de federale OCMW-wet, de opvang van asielzoekers en het financiële sanctiemechanisme, waarbij het volledige equivalent van het leefloon wordt teruggeven als de gemeente de mensen op het eigen grondgebied opvangt. Er is eventueel een correctie mogelijk tot 50 procent wanneer die mensen zich elders bevinden. Als de gemeente of het OCMW kan bewijzen dat het zijn best heeft gedaan om deze mensen op het eigen territorium te huisvesten, kan dat weer tot 100 procent worden gebracht. Er is immers inderdaad een vrijheid van woonstkeuze. Dat is een fundamenteel gegeven, waar de betwisting op federaal niveau vaak over gaat.

Keulen

Mevrouw Berx, u zei terecht dat een spreidingsplan zich als het ware moet materialiseren. We moeten ervoor zorgen dat de asielzoekers over het grondgebied worden gespreid, en dat de gemeenten het hun toegewezen aantal daadwerkelijk op hun territorium huisvesten. Het kan niet dat ze een financiële bijdrage doen, waarna het voor hen ophoudt. Op dit moment heb ik echter in de Vlaamse regelgeving geen instrumenten om dat af te dwingen.

Wanneer een gemeente of een OCMW de huisvesting niet op hun eigen grondgebied realiseren, dan worden ze gesanctioneerd, aangezien ze dan maar een deel kunnen recupereren. Dat is de juridische logica, waar we in een rechtsstaat rekening mee moeten houden. De appreciatie van die dingen ligt bij de diensten van minister Dupont. Hij is vandaag volledig verantwoordelijk voor deze problematiek. Dat is ook zo afgesproken bij de bevoegdheidsverdeling van de nieuwe regering. Het departement Maatschappelijke Integratie neemt dit hele vraagstuk voor zijn rekening.

Ik heb hier met minister Dupont over gesproken, en het pleidooi gehouden dat ik ook hier heb gehouden, en waarmee ik uw stelling ben bijgetreden. Ik heb hem het voorbeeld gegeven van de stad Mechelen, waar ik de omstandigheden goed ken. Daar verblijven 1200 asielzoekers die uit tientallen gemeenten uit Vlaanderen komen, of uit heel het land. De stad Mechelen moet 23 maatschappelijk assistenten inzetten om die mensen op te vangen en te begeleiden, en er verantwoordelijkheid voor op te nemen. Als dat zo is in Mechelen, dan zullen we daar in Antwerpen en Gent ongetwijfeld een veelvoud van aantreffen.

De minister zou dat verder onderzoeken. Ik heb hem gewezen op het pijnpunt dat de discussie altijd vastloopt op het argument van de vrije woonstkeuze. Zijn verweer was dat dit de asielzoekers ook moet toelaten gebruik te maken van het aanbod van opleidingen Nederlands tweede taal, of andere opleidingen, bijvoorbeeld van de VDAB.

Ik heb de heer Dupont duidelijk gemaakt dat we in Vlaanderen een sterk gedecentraliseerd aanbod hebben, ook van cursussen Nederlands tweede taal en van VDAB-opleidingen. In Zuid-Limburg,

in het noorden van West-Vlaanderen, overal is dat aanbod te vinden. Het gaat dus in de praktijk niet op dat dit toegelaten moet zijn om die mensen de integratiecursussen te laten volgen. Hij beloofde dit verder te zullen onderzoeken. Concreet zou hij navraag doen bij zijn administratie naar de implementatie van het spreidingsplan en de eventuele inhoudingen van steun aan de OCMW's. Tot op heden heb ik daar echter nog geen antwoord op gekregen. Ik verwacht dat antwoord nog, en zal de zaak blijven volgen.

Minister Dupont heeft op een parlementaire vraag geantwoord dat in 2004 vier gemeenten geen terugbetaling hebben ontvangen. Dat ging om in het totaal 212 asielzoekers. Intussen is voor twee gevallen de nulpercentmaatregel opgeheven, en bevinden nog twee gemeenten zich in die situatie, namelijk de Waalse gemeenten Lens en Chièvres. Die twee worden nog altijd voor 100 percent gesanctioneerd, omdat ze als het ware mensen aanzetten om zich zeker niet op hun grondgebied te vestigen als asielzoeker.

Mijnheer Verreycken, u had het over de omzendbrief-Gabriels. De wet is mijn leidraad, en die zegt dat iedereen die wettelijk op het grondgebied verblijft, aanspraak kan maken op sociale huisvesting. Wettelijk hier verblijven kan ook met een tijdelijke verblijfstitel. Dus ook op basis van die tijdelijke verblijfstitel kan iemand aanspraak maken op sociale huisvesting.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, en kijk uit naar de reactie van minister Dupont op uw vraag naar de verdere implementatie.

Mijnheer Verreycken, CD&V gaat al heel lang de discussie hierover aan, ook op het federaal niveau. Mevrouw Lanjri heeft hierover een aantal wetsvoorstellen ingediend en uitgewerkt. Dat is dus niet zo apart. De heer De Witte van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding heeft expliciet gezegd dat een geografische spreiding van asielzoekers de allerbeste oplossing is, en dat gezocht moet worden naar instrumenten om dat te kunnen waarmaken.

Mijnheer de minister, over de vrije woonstkeuze zegt het Arbitragehof in zijn rechtspraak duidelijke

Berx

lijk dat een in de tijd beperkte inperking van de vrije woonstkeuze voor bepaalde mensen die in de procedure zitten, geen probleem is, en geen schending is van fundamentele rechten en vrijheden. Trouwens, de Europese regelgeving en verdragen, bijvoorbeeld het EVRM, gelden voor alle landen die partij zijn bij de verdragen. In Duitsland bijvoorbeeld is de verplichting heel expliciet opgenomen dat men moet verblijven in 'das Land' en 'die Gemeinde' van toewijzing. Wat in Duitsland en in Nederland kan, kan in Vlaanderen en in België ook. Ik zou voorzichtig omspringen met de grote principes. Ze zijn van fundamenteel belang, maar moeten juist en omzichtig geïnterpreteerd worden.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Berx, ik wil er duidelijk op wijzen dat dit vooral een federaal vraagstuk betreft. Ik ben heel gevoelig voor deze zaak, want ze raakt de leefbaarheid van onze steden en gemeenten. De instrumenten bevinden zich echter op het federale niveau.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de minister, u hebt niet geantwoord op mijn vraag over het overleg met federaal minister Dewael. Als minister van Binnenlandse Zaken is hij bevoegd voor alles wat te maken heeft met het bevolkingsregister. In die wetgeving kan een link worden gelegd. U zou met minister Dewael kunnen praten over de verplichte inschrijving op de plaats van toewijzing. Normaal gaat dat over een feitelijk verblijf. Ik benadruk nogmaals dat het enkel de duurtijd van de procedure betreft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over gemeenten zonder of met een zeer laag percentage sociale huurwoningen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over gemeenten zonder of met een zeer laag percentage sociale huurwoningen.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, uit een aantal parlementaire vragen bleek dat op het einde van 2003 nog steeds 18 gemeenten in Vlaanderen geen enkele sociale huurwoning bezaten. In 157 gemeenten was het aandeel van de sociale huurwoningen minder dan 3 percent van het totale huurpatrimonium en in maar liefst 230 gemeenten minder dan 5,2 percent, het Vlaamse gemiddelde.

Mijnheer de minister, u hebt me deze cijfers bezorgd. Ik weet dat bepaalde gemeenten en bouwmaatschappijen destijds veel meer sociale huurwoningen hebben gebouwd, maar ze hebben er ondertussen ook een pak verkocht. Als ook de socialeverhuurkantoren, SVK's, in rekening worden gebracht, zou er wellicht sprake zijn van een verschil met een paar tienden van een percent, maar aan de essentie zou niets worden gewijzigd.

De Vlaamse Wooncode kent de gemeenten een belangrijke rol toe om het woonbeleid op lokaal niveau uit te bouwen en vorm te geven. De gemeenten zijn een soort regisseur. De sociale-huisvestingsmaatschappijen zijn de bevoorrechte uitvoerders van het sociale woonbeleid.

Omwille van de cijfers waaruit blijkt dat een aantal gemeenten niet goed scoren inzake het aandeel sociale huurwoningen, moeten we er ons bewust van zijn dat de echte hefboomen om de gemeenten zonder sociale huurwoningen te verplichten om dergelijke woningen op hun grondgebied te bouwen, bijzonder schaars zijn.

Het regeerakkoord maakt geen expliciete melding van een hefboom, maar onrechtstreeks is er wel een mogelijkheid. Er wordt immers bepaald dat de publieke rechtspersonen zoals gemeentebesturen, OCMW's, kerkfabrieken, huisvestingsmaatschappijen, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, zullen worden gestimuleerd om hun bouwgronden op de markt te brengen. Bovendien zal het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden na een screening gebeuren. Daarbij moet het gemeentebestuur aantonen op welke wijze wordt gestreefd naar het realiseren van een gezonde mix van normale kavels, sociale kavels en/of sociale-huur- of -koopwoningen in functie van het woonuitbreidingsgebied. Dat zijn kleine hefboomen.

Decaluwe

Mijnheer de minister, elke gemeente zou toch een aanbod moeten hebben aan socialehuurwoningen. Het kan ook SVK's betreffen. Op termijn zou overal het huidige Vlaamse gemiddelde moeten worden gehaald. De vraag is of de gemeenten kunnen worden beloond die ver boven het gemiddelde zitten of extra inspanningen leveren om de norm te halen. Kan aan de gemeenten die hun best niet doen, sancties worden opgelegd, of beter uitgedrukt: kunnen ze 'negatief worden gestimuleerd'?

Mijnheer de minister, het Gemeentefonds kan misschien een oplossing bieden. U bent immers ook bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden. Ook via het investeringsprogramma van de VHM of het SBR-programma kunnen projecten naar voren worden geschoven voor gemeenten die nog geen enkele sociale woning hebben. Zo kunnen socialebouwmaatschappijen worden gestimuleerd.

Mijnheer de minister, ik kreeg ook graag uw mening over deze kleine elementen die misschien als hefboom kunnen dienen. Hebt u zicht op de reden waarom in een aantal gemeenten nog nooit een sociale huurwoning werd gebouwd? Welke positieve of negatieve maatregelen kunnen worden genomen om de gemeenten een bepaald percentage socialehuurwoningen op hun grondgebied te laten bouwen? In welke mate kan met het departement Ruimtelijke Ordening de afspraak worden gemaakt om in alle gemeentelijke structuurplannen in ruimte te voorzien voor het bouwen van sociale woningen in het algemeen en socialehuurwoningen in het bijzonder?

Op welke manier kan deze problematiek verankerd worden in de beheersovereenkomsten of werkafspraken met de betrokken bouwmaatschappijen en gekoppeld worden aan het toewijzingsbeleid? Ik hoor immers dat gemeenten niet staan te springen om nieuwe initiatieven te nemen, omdat de huizen niet prioritair aan de eigen inwoners kunnen worden toegewezen. De koppeling van het socialehuurbesluit aan het toewijzingsbeleid kan misschien een extra stimulans zijn om een aantal maatregelen te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Decaluwe, u hebt een opening gecreëerd door ook de SVK's als sociale huisvesting te beschouwen, maar denkt u ook aan de gemeenten die geen sociale huisvesting van VHM of van socialehuisvestingsmaatschappij hebben, maar die wel serviceflats verhuren aan 300 euro per maand aan mensen die voldoen aan de voorwaarden van sociale huisvesting? Sociale huisvesting moet in een ruimer kader worden bekeken en betreft niet enkel de woningen die door de VHM worden opgelegd.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me volledig aan bij de vraag van de heer Decaluwe over de gemeenten zonder sociale woningen. Ik vermoed dat de vraag ook gaat over gemeenten die wel over enkele sociale woningen beschikken, en die nu argumenteren dat ze niet behoren tot die gemeenten die er geen hebben. Blijkbaar zijn er gemeenten in Vlaanderen die minder dan 1 procent sociale woningen hebben.

Mijnheer de minister, ik vraag u om contact op te nemen met uw collega, minister Van Mechelen. Vorige week hebben we de beleidsnota Ruimtelijke Ordening besproken, waarbij nog eens gediscussieerd werd over de woonuitbreidingsgebieden. Het is belangrijk dat als gemeenten woonuitbreidingsgebieden aansnijden, de mogelijkheid tot gemengde projecten wordt geboden. Het kan niet dat die gebieden exclusief door de publieke of privé-partner worden ontwikkeld.

Wat is uw visie hierop? Gemeenten kunnen immers over veel woonuitbreidingsgebieden beschikken, maar als die allemaal in privé-handen zijn, dan komt er geen enkele sociale woning bij. Op welke manier zult u dit afdwingbaar maken? Een stand van zaken zou interessant zijn voor deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ook ik sluit me aan bij deze vraag. Ik zal over de mogelijkheid om bij de toekenning van een verkavelingsvergunning te

Bex

bepalen dat een aantal woningen sociale koop- of huurwoningen worden, een vraag stellen aan minister Van Mechelen.

Ik heb deze zaak al vaak besproken met lokale besturen, inclusief besturen die een heel laag percentage aan sociale woningen bezitten. Ze kaatsen de bal terug. Ze stellen dat de Vlaamse overheid niet toelaat om sociale woningen te creëren. Zo is er het voorbeeld van Brasschaat. De gemeente merkt op dat ze wel sociale woningen wenst, maar dat er een aantal hinderpalen zijn. In het verleden werd zeker niet gestimuleerd om sociale woningen op het grondgebied van de gemeente te creëren. Ik vermoed dat de verantwoordelijkheid nogal over en weer wordt geschoven. Dat is niet verstandig. Het moet onze doelstelling zijn om een gemiddeld aantal sociale woningen te hebben. In Vlaanderen is dat minstens 6 procent. De nood aan sociale woningen is groot.

De gemeenten zijn er bovendien van overtuigd dat jongeren bijna niet meer kunnen blijven wonen in de gemeente waar ze zijn opgegroeid. Ik sluit me dus aan bij het verzoek van de heer Decaluwe om voorrang te kunnen geven aan mensen die in een gemeente zijn opgegroeid of er al een lange tijd wonen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we moeten de ambitie hebben om het aandeel aan sociale woningen en appartementen te verhogen. Vlaanderen levert reeds inspanningen. Dat blijkt uit de begroting, want het investeringsvolume voor sociale huisvesting is nog nooit groter geweest dan nu. Daardoor zal ook het aanbod groeien.

Het klopt dat een aantal van onze 308 gemeenten hun best doen en andere veel minder flink zijn. Er zijn gemeenten die naast het aanbod via de socialehuisvestingsmaatschappijen en de koopmaatschappijen, ook werken met eigen systemen. Zo ben ik erachter gekomen dat een aantal gemeenten een eigen huursubsidiestelsel bezit. Er zijn ook gemeenten die zich richten op bepaalde doelgroepen en via bejaardentehuizen en serviceflats werken aan de huisvesting voor bejaarden op het grondgebied. Hetzelfde geldt voor de huisves-

ting van personen met een handicap of voor een asielzoekerscentrum. We moeten de zaak dus iets genuanceerder bekijken.

Ik zeg dit niet defensief. Het klopt dat de 6 procent niet het aandeel stedelijke sociale woningen en sociale woningen van het OCMW bevat. Dat zou de situatie iets rooskleuriger maken, maar geen fundamenteel verschil uitmaken.

Mijnheer Decaluwe, u vraagt me welke maatregelen kunnen worden genomen. De aanwezigheid van sociale huurappartementen is reeds een parameter in het Gemeentefonds. Dit werkt vooral in het voordeel van onze grootstedelijke centra, want in landelijk Vlaanderen is er vooral een aanbod van sociale woningen, minder van appartementen. In 2004 kwam dit neer op 3 procent of 49.471.180 euro van het totaal in het Gemeentefonds, namelijk 1.649.046.000 euro. Eind 2003 woonden er 105.504 inwoners in 66.280 sociale huurappartementen. Per bewoner van een sociaal huurappartement komt dit neer op een toelage van 469 euro. In Antwerpen komt dit neer op 33,7 procent of 16,2 miljoen euro, in Gent op 12,4 procent of 6,1 miljoen euro, in Genk op 3,8 procent of 1,9 miljoen euro, in Leuven op 3,4 procent of 1,7 miljoen euro en in Oostende op 2,5 procent of 1,2 miljoen euro.

Er bestaat dus al een correctiemechanisme waarbij de steden en gemeenten met huurappartementen op hun grondgebied, positief worden beloond.

In het nieuwe socialehuurbesluit moeten elementen van lokale responsabilisering worden opgenomen en moeten gemengde projecten worden aangemoedigd. In het Vlaams regeerakkoord wordt bevestigd dat de gemeente de regisseur is van het lokaal woonbeleid. De Vlaamse Regering wil op die manier de gemeenten positief stimuleren om deze taak echt op zich te nemen met alle publieke en private actoren. Gemeenten en bouwmaatschappijen leggen gezamenlijk en in overleg met het Vlaamse Gewest kwantificeerbare doelstellingen vast voor de duur van een gemeentelijke legislatuur. Dit zal verankerd worden in werkafspraken die kunnen uitgroeien in beheersovereenkomsten met een enveloppenfinanciering.

Onder meer via het socialehuurbesluit dient de rol van de lokale besturen in de sociale huursector op een duidelijke, maar soepele manier te worden

Keulen

verankerd. Het kenniscentrum Duurzaam Wonen heeft de opdracht gekregen om de mogelijke contouren van dit lokaal woonbeleid scherper uit te tekenen.

Gemengde projecten moeten een kans krijgen. Een werkgroep van de VHM, de afdeling Woonbeleid en de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur, werkt daar momenteel aan en zal een model uitwerken. Het is immers mijn betrachting om het aanbod aan sociale woningen op te krikken.

Inzake het overleg met Ruimtelijke Ordening, verwijs ik naar de streefcijfers voor sociale huisvesting. Sommigen nemen die cijfers nogal letterlijk. De gemeenten kunnen ze indicatief overnemen, maar ze kunnen ook eigen klemtonen leggen. Ik heb ervaren dat een aantal gemachtigde ambtenaren van Ruimtelijke Ordening en van de provinciale afdeling Huisvesting, proberen om inhaalbewegingen te doen als een privé-investeerder een stuk grond tracht te verkavelen. Het klopt niet dat in nieuwe verkavelingen geen sociale woningen worden gebouwd. Wie daar niet voor instaat, krijgt immers geen bouwvergunning meer. Er wordt gekeken naar het aanbod aan sociale huisvesting.

Dat is goed, maar nu stellen we vast dat wordt geprobeerd om op een geforceerde en doorgedreven manier een inhaalbeweging te doen. Het gevolg daarvan is dat alles blokkeert. Ik heb dit zelf ervaren. Als een gemachtigd ambtenaar stelt dat 25 percent van de grond moet worden bebouwd door socialehuisvestingsmaatschappijen, dan verdwijnt het rendement van de privé-ontwikkelaar. Uiteindelijk gebeurt er, na een oeverloos debat, helemaal niets. De nobele doelstelling om zo, geforceerd, een inhaalbeweging te doen, betekent in de praktijk dat dingen vastlopen en blokkeren. Een en ander zou lokaal moeten worden vastgelegd. Heel vaak blijkt immers dat de lokale huisvestingsmaatschappij merkt dat ze het voorgestelde aandeel niet aankan. Het deel sociale huisvesting moet een onderdeel vormen.

Ik bedoel dit niet defensief, om te rechtvaardigen dat er niets gebeurt. Wie me kent, en velen in deze commissie kennen me goed, weet dat ik

een hart heb voor sociale huisvesting. Ik weet dat die nodig is. Maar we moeten dit niet forceren met een percentage, waardoor iedereen op iedereen wacht en er op het terrein niets in beweging komt. We moeten het lokale maatwerk veel meer een kans geven. Dat is de bedoeling van het nieuwe socialehuurbesluit. Dan heb ik het niet alleen over de omvang van projecten, maar ook over het toewijzingsstelsel. Uiteraard moet er steeds worden gewerkt met de sociale categorieën, maar ook moet lokaal maatwerk toegelaten zijn. Men zou eigenlijk lokaal het doelpubliek waarvoor men wil werken, moeten kunnen aanwijzen. Het zal dan altijd in de praktijk gaan over mensen die over weinig middelen beschikken en niet de mogelijkheid hebben om eigendom te verwerven.

Werken met a-prioripercentages geeft natuurlijk altijd een geweldig signaal tegenover de buitenwereld. Dat levert wellicht minstens wel een pakkende krantenkop op, maar in de praktijk schiet men weinig op met het uitpakken met forse en uitgesproken percentages. Ik ben ervoor gewonnen dit lokaal te laten vastleggen, in samenspraak tussen de lokale overheid, de projectontwikkelaar en de huisvestingsmaatschappij. Mijn ervaring is dat die mensen vrij snel tot een consensus kunnen komen, vanuit de bekommernis die we delen, namelijk betaalbaar wonen voor iedereen mogelijk maken, ook voor zij die krap bij kas zitten. In dat nieuwe socialehuurbesluit moeten we daar zelf wat over waken.

De opmerking van mevrouw Berx was terecht: het ligt een beetje in de Vlaamse aard om te willen blijven wonen onder de kerktoren. Sommigen doen daar smalend over, maar dat verzekert ook de leefbaarheid van onze kleine kernen. Daarom kennen we in Vlaanderen niet het fenomeen van de ontvolking of massale vergrijzing van gebieden, zoals dat in Frankrijk wel overal de kop opsteekt. We zijn immers geen gemeentenaren, maar deelgemeentenaren. Onze overheid blijft tot in de kleinste uithoeken investeren in bibliotheken en buurthuizen. Dat maakt dat Vlaanderen, van Voeren tot Blankenberge, eigenlijk vrij leefbaar blijft. Er wordt al wel eens gekankerd. Natuurlijk moet wat niet goed is, worden aangekaart en verbeterd. Maar in het algemeen kan dit deel van de wereld de vergelijking doorstaan met heel veel andere landen, zelfs de buurlanden. In Nederland

Keulen

is er bijvoorbeeld sprake van echte slaapgebieden en van leef- en werkgebieden. Bij ons is dat allemaal nog op een gezonde wijze sterk vermengd.

Inzake sociale huisvesting kunnen we zorgen voor zowel het sociale aspect als voor de leefbaarheid. Ik hoop op massale steun terzake van deze commissie. Dan heb ik het ook over het kunnen verzekeren van het lokale gemeenschapsleven. We kunnen op deze wijze een en ander in beweging brengen, wat nu wordt geblokkeerd door a-priori-percentages, hoe goed die ook bedoeld zijn.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt terecht verwezen naar de problematiek van het Gemeentefonds, met die 3 procent. Er is sprake van twintig à dertig gemeenten waar er geen enkele sociale huurwoning staat van een bouwmaatschappij. Ik heb een rondvraag gedaan terzake. Daar is ook geen sociaal verhuurkantoor, noch zijn er serviceflats waar men tegen 300 euro terecht kan. Met andere woorden, de sociale voorzieningen zijn er nihil. Ook die 3 procent van het Gemeentefonds zal die gemeenten niet stimuleren om daar iets aan te doen. Dat is een nuchtere vaststelling. Een aantal burgemeesters zeggen me ronduit dat ze geen sociale huurwoningen op hun grondgebied willen. Het Gemeentefonds is een stimulans, maar het is niet stimulerend voor de gemeenten die vandaag dergelijke voorzieningen niet hebben. Voor steden als Antwerpen en Leuven kan het wel een goede extra stimulans zijn.

U had het over de problematiek van de ruimtelijke ordening. Dit toont nogmaals aan dat de lokale besturen dit zelf, via maatwerk, moeten kunnen doen. Vaak zullen ze moeten ingaan tegen de provinciale administraties, die vandaag meer afwijzen dan goedkeuren. Daar zitten we op dezelfde golflengte. We moeten zoeken naar instrumenten om dit te verwezenlijken.

Misschien kan ik u een tip geven. In de ruimtelijke structuurplannen is er enkel sprake van sociale woningen, niet van sociale huurwoningen. Misschien kunnen de voorschriften wat worden verfijnd. Bepaalde gemeentebesturen willen dat, maar het stuit op een veto in Brugge of Gent.

Daar moet er een eerste differentiatie worden aangebracht.

De vraag rijst hoe dit zal kunnen. Misschien kunnen er door middel van een omzendbrief een aantal ideeën naar voren worden gebracht. In de structuurplanning is er het systeem van het recht van voorkoop. Er kan perfect worden bepaald dat er in bepaalde gemeenten en regio's recht van voorkoop is, waarbij de bouwmaatschappij de eerste kans krijgt om aan te kopen. Ik weet dat dit moeilijk ligt bij sommigen, maar als gemeentebesturen niets willen doen en het hele parlement vindt dat er iets uitgebreids moet gebeuren, dan moeten we alle middelen aanwenden om dit te realiseren.

De gemeenten in kwestie zijn vaak hoofdaandeelhouder van een bouwmaatschappij. Ook daar blokkeren ze dit. Misschien kan het doorbreken van de monopolies in de werkingsgebieden enig soelaas bieden. Als een bouwmaatschappij met een bepaalde gemeente als hoofdaandeelhouder niet wil, dan zou een andere bouwmaatschappij het recht hebben om op het grondgebied van die gemeente te bouwen of initiatieven te nemen.

Dan is er ook nog het investeringsprogramma in het kader van de SBR. Als een bouwmaatschappij uit een gemeente niet kan bouwen omdat een gemeente hoofdaandeelhouder is, maak het dan mogelijk dat een andere bouwmaatschappij dat doet, eventueel door het prioritair geven van middelen van de SBR en het investeringsprogramma.

Mijnheer de minister, ik wil u vragen deze elementen te bekijken, in overleg met minister Van Mechelen en zelfs met minister Vervotte. Zoals mevrouw Guns stelde, moeten we dit immers ruim bekijken. Hoe dan ook moet de Vlaamse Regering aan de gemeenten in kwestie een signaal geven. Zij moeten ook hun sociale opdracht uitvoeren. In deze tijden van globalisering kan het niet dat deze gemeenten lekker voortgaan met de eigen elite en de eigen mooie woonomgeving, zonder dat er daar iemand anders binnen kan komen. Die tijd is voorbij.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, de mogelijkheid bestaat om heel creatief om te gaan met die woonuitbreidingsgebieden, want er

Heeren

bestaat zoiets als grondruil. Dat staat ook in het regeerakkoord. We moeten niet meteen schieten op dat provinciale percentage. We kunnen dit wel overlaten aan de gemeenten, maar die moeten dan ook nog willen.

De situatie zit vandaag alleszins vast. Publieke partners vinden geen toegang en privé-partners hebben het bijzonder moeilijk met het toelaten van socialewoningbouw. Ik begrijp dat wel: er is dan immers sprake van winstderving, maar met die grondruil kunnen er wel opnieuw doorbraken worden gecreëerd. Dit dossier zal de komende maanden erg actueel worden.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat we eens een vergadering kunnen organiseren samen met de Commissie voor Ruimtelijke Ordening over dit belangrijke dossier.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse cofinanciering van Europese programma's met betrekking tot achterstandsgebieden in steden, in het bijzonder wat Antwerpen betreft

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Voorhamme tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse cofinanciering van Europese programma's met betrekking tot achterstandsgebieden in steden, in het bijzonder wat Antwerpen betreft.

Minister Keulen zal antwoorden namens minister-president Leterme.

De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme: Mijnheer de minister, met alle sympathie voor u, maar deze interpellatie was eigenlijk gericht tot de minister-president.

Dit probleem overstijgt immers uw bevoegdheid. Natuurlijk heeft het te maken met de manier waarop de stedenbeleid wordt gevoerd binnen de Vlaamse Regering, maar eigenlijk gaat het veel verder. Het heeft te maken met de algemene begrotingsaanpak van de Vlaamse Regering en een omvattende opvatting over een beter bestuurlijk beleid.

Het onderwerp van vandaag dreigt symptomatisch te worden voor een Vlaamse ziekte. Dit is immers geen nieuw probleem. Tijdens de vorige zittingsperiode hebben we terzake herhaaldelijk vragen gesteld, en eigenlijk is er tot op het einde van die zittingsperiode onvoldoende antwoord gekomen op onze verzuchtingen. In deze nieuwe zittingsperiode had de meerderheid de kans om, bij het totstandkomen van het regeerakkoord en het opstellen van de initiële begroting door de Vlaamse Regering, dit euvel te verhelpen. Ze heeft dat echter niet gedaan. Nochtans ben ik ervan overtuigd dat men in brede regeringskringen op de hoogte was van deze problematiek en het feit dat men vroeg of laat zou worden geconfronteerd met dit probleem.

Gelieve mij te verontschuldigen voor het feit dat ik een en ander toespits op de Antwerpse situatie, hoewel de problematiek ruimer is. Dat is immers een situatie waarvan ik goed op de hoogte ben. Ook rijst het probleem in Antwerpen zeer acuut, maar ik kan me voorstellen dat het ook elders bestaat.

Via de programma's Doelstelling 2 en Urban II kent de Europese Commissie geld toe voor projecten in achterstandsgebieden in steden. Via de Vlaamse administratie hebben steden als Antwerpen en Gent een beroep kunnen doen op die middelen. Voor Antwerpen heeft de Europese Commissie haar goedkeuring gehecht aan de projecten in beide programma's. Ik denk dat Antwerpen de enige plaats in Vlaanderen is die in aanmerking is kunnen komen voor Urban II. Voor 2000 was trouwens al geweten dat het essentieel is voor deze Europese financiering dat er ook een financiering is van de nationale – in dit geval regionale – overheid en de lokale overheid. Elke overheid zou financieren voor ongeveer een derde.

Die projecten moeten worden goedgekeurd volgens een bepaalde procedure. De Europese Commissie koppelt haar financiering niet alleen aan

Voorhamme

cofinanciering, maar ook aan bepaalde uitvoeringsvoorwaarden voor deze projecten. Toen de stad Antwerpen en ook Vlaanderen het programma 2000-2006 voor Doelstelling 2 en Urban II hebben goedgekeurd, lag het totale financieringsvolume al vast. Het was zelfs al jaar per jaar begroot. Toen al kon worden voorspeld welk bedrag de Vlaamse overheid elk jaar zou moeten reserveren om te kunnen voldoen aan die verplichting tot cofinanciering. We stellen echter vast dat dit, op een onbegrijpelijke wijze, toch nog steeds tot problemen leidt.

In de tekst van mijn interpellatieverzoek heb ik alle programma's opgesomd waar er nu concreet problemen rijzen. Ik ga dit hier niet doen. Het totaalbedrag van de programma's in het kader van Doelstelling 2 die zijn goedgekeurd, maar waar Vlaanderen in gebreke blijft inzake cofinanciering, is momenteel 1.853.000 euro. Vlaanderen heeft in de loop van de voorbije jaren voor 7.161.000 euro gefinancierd. In de budgettaire meerjarenplanning wordt verwacht dat daarnaast in de toekomst nog zal moeten worden gefinancierd voor 9.346.000 euro. De totale Vlaamse inspanning inzake cofinanciering voor het hele meerjarenprogramma van Doelstelling 2 bedraagt 18.360.000 euro.

Voor Urban II zijn er momenteel vraagtekens bij een bedrag van 2.055.000 euro. In het verleden werd al 1.474.000 euro goedgekeurd voor cofinanciering. In de toekomst zouden er bijkomende programma's moeten worden goedgekeurd voor ongeveer 3 miljoen euro. Dat geeft ons een totaal Vlaams aandeel van 6.536.000 euro. Al in 2000 was geweten dat Vlaanderen dit bedrag zou moeten ophoesten.

Het totale aandeel van Vlaanderen in Doelstelling 2 en Urban II over 6 jaar bedroeg ongeveer 25 miljoen euro. Voor 16 miljoen euro daarvan is er sprake van programma's die eigenlijk zijn goedgekeurd, maar waarbij de cofinanciering hapert. Ongeveer twee derde van dit bedrag is dus onzeker. Het programma eindigt in 2006. Dat heeft gevolgen voor die projecten, want Europa past hier de n+2-regel op toe. Dat betekent dat zodra een programma is goedgekeurd, Europa maar cofinanciert in de mate waarin het project is gerealiseerd binnen de 2 jaar. Met 'gerealiseerd' bedoel ik dan dat het moet zijn gefactureerd.

Ik heb in mijn tekst de projecten opgesomd die zijn goedgekeurd, maar nog niet gefinancierd door Vlaanderen. Als stadsbestuur hebben we in het verleden getracht om wat oneigenlijke bewegingen te doen en in afwachting sommige projecten al meer geld te geven dan ons lokale aandeel bedroeg. Dat moet nadien dan natuurlijk worden gecompenseerd door de Vlaamse overheid. We kunnen dat echter niet blijven doen: onze lokale begroting is daar niet toe uitgerust. Wel hebben we vanaf het begin in de nodige budgettaire middelen voorzien voor de volledige uitvoering van die programma's. De Vlaamse overheid heeft dat blijkbaar niet gedaan.

Terwijl we dus wachten op die Vlaamse cofinanciering – en voor sommige projecten wordt het echt wel dringend –, loopt die periode van 2 jaar. Hoe langer we moeten wachten, hoe groter het risico dat sommige projecten niet zullen zijn uitgevoerd en gefactureerd binnen die periode van 2 jaar. We zullen die middelen dus kunnen vergeten. Ofwel zal dat die projecten kelderen, ofwel zal het de stad opzadelen met een financiële kater. Projecten waarbij is begonnen met bouwwerken, kunnen niet worden afgeblazen. Voor andere projecten voert de stad een voorzichtigheidsbeleid en vat ze de bouwwerken niet aan alvorens ze uitsluitel heeft gekregen. Dit schept enorme problemen, terwijl ik toch dacht dat het hier gaat over gebieden die net een aantal impulsen kunnen gebruiken. Zo staat het althans in de beleidsnota Stedenbeleid, en wordt het algemeen erkend.

Voor projecten met een economische invalshoek komt men er vrij gemakkelijk uit. Die projecten kunnen terugvallen op het Hermesfonds, dat middelen heeft om die Vlaamse cofinanciering te garanderen. Voor projecten met andere dan strikt economische bevoegdheden, iets dat best mogelijk is volgens die twee programma's, ontstaat een probleem. Daar kan men niet zomaar het Hermesfonds voor aanspreken. In de begroting van de respectieve vakministers is niet voorzien in de nodige middelen terzake. Ik heb voor de diverse projecten opgesomd waar dat geld vandaan zou moeten komen.

Ik geef enkele voorbeelden. Het bijkomend NT2-project in Antwerpen zou gefinancierd moeten worden, volgens de opvattingen van deze regering, met de middelen van Onderwijs. Op de begroting van Onderwijs is dat echter niet ingeschreven. De opleidingen voor laaggeschoolden voor de eco-

Voorhamme

gische sector, bijvoorbeeld voor de uitvoering van het brownfieldbeleid en dus niet onbelangrijk, zouden moeten worden gefinancierd met onderwijsmiddelen.

Het project Okido voorziet in occasionele kinderopvang, en is belangrijk omdat in sommige wijken het feit dat onvoldoende voorzien is in occasionele kinderopvang, een van de grootste problemen is om mensen, en dan vooral vrouwen, aan de slag te krijgen. De vakminister heeft daar geen geld voor op zijn budget. Hetzelfde geldt voor projecten in het beleidsdomein Jeugd, waarvoor de minister van Jeugd geen geld heeft.

Soms is het zelfs heel pijnlijk, zoals in het Urban II-project. De Krugerbrug is essentieel omwille van bepaalde werken die plaatsvinden, en bepaalde mobiliteitsopvattingen die in de wijk aan de zuidrand van Antwerpen geïntroduceerd worden. Ze moet het mogelijk maken dat het verkeer op andere manieren kan doorstromen. In de vorige regeerperiode was daar al heel wat om te doen, en de betrokken minister had toen de financiering ervan toegezegd. Het project is uitvoeringsklaar, althans qua voorbereiding, maar het blijft in de lade liggen. Daardoor dreigt heel de mobiliteitsafwikkeling in die wijk in de knoop te geraken.

Mijnheer de minister, dit is een element van de geloofwaardigheid van de Vlaamse Regering, zonder er pathetisch over te willen doen. Het gaat om uw geloofwaardigheid als partner van de Europese overheid, die erop rekent dat wij die zo sterk hebben gelobbyd om de programma's voor die gebieden goedgekeurd te krijgen, die goedkeuring ook zullen honoreren, maar ook als partner van de lokale overheden, die dreigen de politieke tol te moeten betalen voor de nalatigheid van de Vlaamse overheid.

De gewone burgers die hiermee te maken hebben, kunnen het onderscheid niet maken tussen al die verschillende niveaus. Ze zijn betrokken bij tal van projecten doordat Antwerpen probeert wat participatie te organiseren. Ze hebben alle plannen van die projecten gezien, hebben inspraak gehad en hebben er hun goedkeuring aan verleend. Nu trappelen ze van ongeduld voor de uitvoering

ervan. De uitleg dat dit onbehoorlijk bestuur is van de Vlaamse overheid, is niet wat ze verwachten.

Daar moet dringend een oplossing voor worden gevonden. Eigenlijk is er een heel eenvoudige oplossing. De regering Van den Brande had dit geregeld met een aparte begrotingslijn voor het geheel, zodat men zich niet telkens opnieuw moest wenden tot een of andere vakminister. We kunnen natuurlijk die vakministers als de schuldigen aanwijzen, maar dat wil ik niet gezegd hebben, want het is op voorhand onvoorspelbaar welk deel van een project financieel ten laste van welke vakminister zal vallen. Dat is onmogelijk op een ernstige manier te begroten.

Ik heb alle begrip voor de financiële krapte waar de Vlaamse Regering mee te maken krijgt. Er is dan ook maar één oplossing, namelijk dat een en ander in één begrotingslijn terechtkomt. Dan moet niet telkens gediscussieerd worden of in het bedrag voorzien was of niet. Er moet sowieso in het bedrag voorzien zijn, want de Vlaamse overheid heeft zich ertoe geëngageerd.

Het is nu het juiste moment. De Vlaamse Regering werkt met veel energie aan de begrotingscontrole. Als deze zaak tijdens die begrotingscontrole niet op een structurele manier geregeld kan worden, dan zullen we een aantal projecten moeten schrappen. Dat betekent dat we het totale volume aan financiële middelen dat ter beschikking stond voor de achtergestelde gebieden, niet zullen kunnen opnemen.

In dat geval zullen we er eens duchtig over moeten nadenken welke uitleg de politiek in Vlaanderen zal geven aan de mensen die hun hoop hebben gesteld op die projecten. We zullen moeten uitleggen dat die projecten, ondanks het feit dat Europa ze wilde financieren, en ondanks het feit dat de stad het geld ervoor had klaarliggen, toch niet kunnen plaatsvinden.

Mijnheer de minister, kan de regering haar beloften honoreren? Dat zal dan bij deze begrotingscontrole moeten gebeuren. Zou de regering eindelijk in staat kunnen zijn ervoor te zorgen dat we voor de rest van het programma tot 2006 niet telkens opnieuw in dit soort discussies moeten

Voorhamme

terechtkomen, en dat deze zaak nu eens definitief wordt geregeld met een aparte horizontale begrotingslijn of begrotingscode?

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik sluit me volmondig aan bij de interpellatie van de heer Voorhamme, vooral omdat hij eigenlijk niet meer vraagt dan een uitvoering van het regeerakkoord. In het hoofdstuk stedenbeleid staat er niet bijzonder veel over dit item, maar wat er wel staat – als allereerste punt – is dat de Vlaamse Regering zal inspelen op alle mogelijkheden om Europese en andere fondsen, bestemd voor de stedelijke ontwikkeling, te verzilveren voor onze steden.

In het regeerakkoord is ook gestipuleerd dat daarvoor een concreet instrument zal worden ingezet, met name een horizontaal begrotingsartikel, dat gevoed door een hergroepering van bestaande kredieten, en op die manier moet verzekeren dat cruciale fondsen niet op een voor de burger onbegrijpelijke manier verloren zouden gaan. De Europese gelden dienen trouwens niet om allerlei Spiekeren te financieren, maar sluiten vaak naadloos aan bij heel belangrijke beleidsdoelstellingen uit het Vlaams regeerakkoord, die ik niet allemaal hoef op te noemen.

Mutatis mutandis rijst dit probleem ook voor andere dan Europese fondsen. De Vlaamse Regering heeft soms toezeggingen gedaan, waardoor ook lokale overheden andere fondsen kunnen aanspreken. Die toezeggingen, en soms zelfs vastleggingen, kunnen later niet worden hardgemaakt, en worden dan geschrapt, zoals gebeurd is met het vastleggingskrediet voor het MAS in Antwerpen. De lokale overheid komt daardoor in nauwe schoentjes omdat de financiering van de Vlaamse overheid vaak een cruciale parameter was in de andere fondsen die ze aanspreekt. Dat leidt tot een soort cascade van projecten die in elkaar storten en fondsen die op een onbegrijpelijke manier verloren gaan.

Het is dus meer dan een Europese problematiek, en moet eens grondig worden bekeken. Soms heb ik de indruk dat de afgeleide gevolgen van sommige beslissingen niet altijd worden ingecalculeerd.

In cauda venenum echter. Ik moet eraan toevoegen dat het natuurlijk gemakkelijk is te zeggen dat er bij het begin van de regeerperiode is nagelaten voor een oplossing te zorgen, wetend dat we ook geconfronteerd worden met toezeggingen uit de vorige regeerperiode, die voorzichtig uitgedrukt niet altijd even realistisch waren in het licht van de begrotingswerkelijkheid in Vlaanderen. We zijn dus ook met dit probleem opgezadeld door de vorige regering. Iedere regering is wel een beetje in dat bedje ziek, maar de vorige had het wel erg te pakken, vooral op het einde van de regeerperiode.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Voorhamme heeft enkele tere plekken aangeraakt en de zaken scherp geformuleerd. Ik wil zijn woorden niet herhalen, maar wel van de gelegenheid gebruik maken om te vragen naar de stand van zaken.

Mijnheer de minister, hoe ver staat u met de uitvoering van het voornemen dat u in uw beleidsnota formuleerde over het beter afstemmen van onze eigen politiek op de Europese structuurfondsen? De techniek van één afdeling in de begroting is al genoemd. Een andere techniek is een cel of ten minste een ambtenaar die er pro-actief op inspeelt. Wat is de stand van zaken na enkele maanden?

Nu moeten een aantal problemen voor het verleden en het heden worden opgelost. In de toekomst zullen we met gelijkaardige situaties worden geconfronteerd. In januari 2007 start een nieuw programma. De financiering daarvan is nog niet rond. Er wordt op Europees niveau nog over gebakkeleid, maar het zal zeker van start gaan. Het zal wellicht ook breder zijn, en aanspreekbaar zijn voor meer steden in Vlaanderen dan tot nu toe het geval was.

Ik zeg niet dat de problemen van nu niet opgelost moeten worden, maar ook in de toekomst blijft deze problematiek bestaan. Wat is daar al aan gedaan? Wat zal er in de komende weken en maanden nog gebeuren? Wordt gezorgd voor een goede verbindingsfiguur of verbindingscel tussen Vlaanderen en Europa met het oog op een financiële input voor het stedenbeleid?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal deze vraag inderdaad beantwoorden namens minister-president Leterme, die me daar gisteren om gevraagd heeft. Ik heb het antwoord van zijn kabinet gisterenavond gekregen, en zal het u meedelen. Ik voel me hier ook bij betrokken in mijn verantwoordelijkheid over het stedenbeleid.

Mijnheer Gatz, één van mijn kabinet-medewerkers volgt inderdaad de Europese programma's op, en communiceert daarover met de andere kabinetten. We proberen daar ook een voordeel uit te halen voor het Stedenfonds en het Stadsvernieuwingsfonds. Als lid van de meerderheid kunt u hier echter ook uw collega's in de fracties over aanspreken.

De middelen stonden inderdaad vroeger op één lijn. Halfweg de vorige regeerperiode werden ze geaffecteerd naar de individuele ministers van de regering. Ongetwijfeld zullen heel wat collega's daar gebruik van maken om een en ander zelf in te passen in de Europese programma's, maar ik weet niet of ze het allemaal doen. Ik spreek daar ook geen waardeoordeel over uit, maar het is belangrijk het debat ook in de fracties te voeren en er de eigen ministers op aan te spreken.

Mijnheer De Wever, u zei dat een en ander gedaan is om er Spielereien mee te financieren, maar dat denk ik niet. Dat is een begrip met een negatieve connotatie, en het komt wat over alsof het aan speelgoed – de letterlijke vertaling – besteed is. Dat geloof ik echter niet.

De minister-president stelt het volgende. De Europese Commissie stelt inderdaad aanzienlijke Europese middelen ter beschikking voor de uitvoering van het Doelstelling 2-programma en het Urban II-programma. Deze stedelijke programma's voorzien in respectievelijk 33 percent en 31 percent Vlaamse cofinanciering per project. Over het algemeen gaat het over ongeveer 25 miljoen euro voor de programmaperiode 2000-2006.

In de op 23 februari 2001 door de Vlaamse Regering goedgekeurde basisbeginselen inzake selectie en goedkeuring van projecten wordt ook bepaald dat een project pas volwaardig kan worden goedgekeurd als de volledige cofinanciering rond is.

Pas dan kan de officiële goedkeuringsbrief verstuurd worden aan de projectpromotor en kan het project uitgevoerd worden. Een vertraging in de goedkeuring van de Vlaamse cofinanciering impliceert bijgevolg een vertraging in de globale uitvoering van de Europese programma's.

Dit kan op zijn beurt financiële implicaties hebben voor de Europese middelen. Gelet op de toepassing van de zogenaamde n+2-regel, zijnde de verantwoording van elke jaartranche 'n' door werkelijk gerealiseerde uitgaven voor het einde van het tweede daaropvolgende jaar 'n+2', moeten projecten zo spoedig mogelijk goedgekeurd en uitgevoerd worden, om geen Europese middelen verloren te laten gaan. Het niet verantwoorde gedeelte van de jaartranche keert terug naar de Europese begroting en is bijgevolg verloren voor Vlaanderen en voor de partners. Het is echter niet correct dat de n+2-regel geldt op projectniveau. De Europese Commissie past deze financiële regel toe op programmaniveau.

Bij beschikking van 14 juni 2001 werd door de Europese Commissie goedkeuring verleend aan het Doelstelling 2-programma Antwerpen Noord-Oost met een Europese financiering van 18,3 miljoen euro. Het gaat om 14,6 miljoen euro van het EFRO en 3,7 miljoen euro van het ESF.

Inzake de projecten waarvoor de Vlaamse cofinanciering werd aangevraagd maar de procedure nog lopende is, deelt de minister-president het volgende mee. Voor de projecten Lobroekdok fase 3 en Permeke fase 2 heeft de minister bevoegd voor Economie de Vlaamse cofinanciering voor respectievelijk 249.000 euro en 233.000 euro goedgekeurd. De vastleggingsprocedure loopt en de officiële kennisgevingen worden verstuurd van zodra deze procedure is afgerond en de bedragen effectief werden vastgelegd op het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid. Deze dossiers vormen dus geen probleem meer.

De beslissingsbevoegdheid over het project Stoombadencomplex Veldstraat fase 2 ligt, gelet op de hoogte van de gevraagde subsidie van meer dan 500.000 euro, bij de Vlaamse Regering en niet bij de inhoudelijk bevoegde minister. Minister Moerman heeft reeds een principiële akkoord verleend. Na het verkrijgen van het begrotingsakkoord zal het project zo spoedig mogelijk voor beslissing gegendeerd worden door de Vlaamse

Keulen

Regering. Ook hier zal de Vlaamse cofinanciering weldra geregeld zijn.

De drie bovenvermelde projecten vertegenwoordigen een globale waarde van 1,1 miljoen euro aan Vlaamse cofinanciering, vast te leggen op de begroting van het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid. De overige vijf projecten situeren zich in het bevoegdheidsdomein Werk en Opleiding, waar het gaat om CEON Opleidingen, Okido, Mobiel en NT2, en het bevoegdheidsdomein Jeugd, waar het gaat om enerzijds de infrastructuur en anderzijds de werking van het Jeugdcentrum Generaal Simmondslaan. Deze projecten werden onlangs goedgekeurd door het bevoegde managementcomité. De dossiers zijn hangende bij de verschillende ministers ten belope van 745.000 euro. Rekening houdend met het dringende en dwingende karakter van deze projecten, zal minister-president Leterme hen hierover op korte termijn aanspreken.

Bij beschikking van 12 november 2001 heeft de Europese Commissie goedkeuring verleend aan Urban II Antwerpen Zuidrand 2000-2006 met een Europese cofinanciering van ongeveer 7 miljoen euro. Het project TIR-plein projectleiding 2005-2006 werd recent goedgekeurd door het managementcomité, de Vlaamse cofinanciering moet nog aangevraagd worden. Gelet op het feit dat een eerste fase van dit project, uitgevoerd in 2003-2004, werd gefinancierd via de begroting Economie, kan voor het vervolgproject opnieuw Vlaamse cofinanciering ten bedrage van ongeveer 200.000 euro gevraagd worden aan de minister van Economie.

Wat betreft de cofinanciering van 4 projecten op andere begrotingen, met name de begroting van Openbare Werken, met de aanleg van het TIR-Winkelplein, het Krugerbrugontwerp en Kielpark Inkomzone fase 2, en de begroting van Jeugd, met KAVKA multifunctionele ontmoetingsruimte, zal de minister-president er bij de bevoegde ministers op aandringen de hangende dossiers ten bedrage van 1,1 miljoen euro zo spoedig mogelijk te deblokken. De Vlaamse cofinanciering voor het project heraanleg en voltooiing Abdijstraat werd blijkbaar nog niet aangevraagd.

In antwoord op uw specifieke vragen deelt de minister-president mee dat middels de goedkeuring van het Doelstelling 2-programma en het Urban II-programma door de Vlaamse Regering en de indiening ervan bij de Europese Commissie, een engagement tot cofinanciering van de betrokken maatregelen en acties werd genomen. Dit engagement zal worden nagekomen. Elke minister wordt aldus geacht op zijn of haar begroting in de nodige middelen te voorzien ter financiering van het Vlaamse aandeel in deze Europese programma's.

Vlaanderen staat met andere woorden in voor een bepaald bedrag aan cofinanciering, maar dit impliceert niet dat elk individueel project automatisch zal worden gefinancierd. Elke minister maakt immers een individuele projectbeoordeling, en zal afhankelijk daarvan al dan niet cofinancieren. Dit is trouwens voor alle Europese programma's het geval. De toewijzing van de Vlaamse cofinanciering gebeurt momenteel dossier per dossier door de inhoudelijk bevoegde minister, door een beroep te doen op de functionele begrotingsartikelen van de diverse departementen of op de bevoegde pararegionale instellingen.

Op het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid wordt jaarlijks in een bedrag van gemiddeld 13 miljoen euro voorzien voor de cofinanciering van Europese programma's. Voor de Vlaamse cofinanciering binnen het beleidsdomein Economie rijst er bijgevolg geen probleem. Voor andere beleidsdomeinen, waar ofwel niet in aparte middelen voorzien werd binnen de betrokken functionele begrotingen, ofwel niet in middelen werd voorzien voor bepaalde projecten ofwel langdurige beslissingsprocedures bestaan, kunnen op termijn problemen ontstaan met de strikte financiële regels die Europa oplegt. Minister-president Leterme heeft ook binnen zijn eigen begroting in de nodige middelen voorzien.

De cofinancieringsproblematiek doet zich inderdaad voor tijdens de uitvoering van de stedelijke programma's en de Doelstelling 2- en Doelstelling 3-programma's, en vooral voor de niet-economische en multidisciplinaire projecten. Vooral multidisciplinaire projecten zijn niet toewijsbaar aan een bevoegdheidsdomein, maar hebben vaak uiteenlopende doelstellingen op het vlak van econo-

Keulen

mie, cultuur, milieu, enzovoort. Hierdoor is niet steeds duidelijk welke Vlaamse minister bevoegd is voor de cofinanciering. Deze problematiek moet worden opgelost.

In het regeerakkoord werd de creatie van een horizontaal begrotingsartikel opgenomen. De behoefte aan een horizontaal begrotingsartikel, dat kan worden gevoed door de hergroepering van bestaande kredieten, werd dan ook opgenomen in het hoofdstukje 'sterke steden' van het regeerakkoord.

Inmiddels heeft hierover een interkabinettenoverleg plaatsgevonden en werd het voorstel besproken van de creatie van een dergelijk begrotingsartikel waarop de benodigde cofinancieringsmiddelen worden samengebracht. Dit begrotingsartikel zou worden gestijfd uit de diverse betrokken functionele budgetten, op basis van de raming van de behoeften in de diverse domeinen, zoals bij benadering kan worden afgeleid uit de indicatieve financiële tabellen die onderdeel uitmaken van elk programmeringsdocument. Omwille van de begrotingstechnische aspecten zal dit een complexe oefening zijn.

Rekening houdend met de looptijd van de huidige programma's, 2000-2006, waarbij in de praktijk enkel nog 2006 een vastleggingsjaar zal zijn, werd de haalbaarheid van een begrotingsartikel voor de huidige programmaperiode niet zeer realistisch geacht. Dit centrale begrotingsartikel zal vooral optimaal functioneren in de nieuwe programmaperiode 2007-2013.

In afwachting van dit begrotingsartikel zullen de programma's nauwgezet worden opgevolgd en zullen de nodige middelen op de diverse begrotingen worden ingeschreven. De minister-president heeft binnen zijn begroting in de nodige cofinanciering voorzien voor wat de EOGFL-programma's betreft. In opvolging van het interkabinettenoverleg werkt minister Bourgeois aan een voorstel voor de concrete aanpak voor de resterende periode van de huidige programmeringsprogramma's.

De voorzitter: De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme: Mijnheer de voorzitter, naarmate ik het antwoord van de minister-president hoorde vertolken door minister Keulen, kreeg ik steeds meer spijt dat de minister-president, om welke reden dan ook, niet persoonlijk is komen antwoorden. Bij mijn interpellatie over dezelfde materie tijdens de vorige legislatuur werd hetzelfde spel gespeeld. Ik begin dat de regering bijzonder kwalijk te nemen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u deze boodschap overbrengt aan de regering. Het betreft onfatsoenlijk gedrag. Dit punt is immers niet nieuw. De regering had voorbereid kunnen zijn. Ik vind trouwens dat ook u niet heus wordt behandeld. U zit hier als tussenpersoon en kunt niet repliceren op mijn repliek, maar u moet afgaan op de tekst van minister-president Leterme en de situatie laat geen debat toe. Ik zal mijn conclusies trekken.

Mijnheer de minister, u zegt dat u de tekst niet helemaal hebt afgelezen. Degenen die de tekst hebben gelezen, kunnen vaststellen dat het antwoord met andere woorden precies hetzelfde zegt als wat ik in mijn interpellatie heb geschreven. Die uitleg kan ik missen. Op de vragen hoe het wordt geregeld, heb ik geen antwoord gekregen.

Minister-president Leterme zegt dat een aantal projecten weldra in orde zal komen. Ik heb dat ook aangekondigd in mijn interpellatie. Met alle projecten die kunnen worden gefinancierd vanuit het Hermesfonds is geen probleem. Dat zijn ook de projecten die weldra worden goedgekeurd. Van alle andere projecten zegt hij dat hij daarover zijn collega's zal aanspreken. Dat is zoveel als zeggen: 'Ik stuur u de woestijn in'.

Deze interpellatie komt niet uit de lucht vallen. Al sinds enkele maanden heb ik verschillende ministers daarop aangesproken. Reeds geruime tijd hebben interkabinettenwerkgroepen hierover vergaderd. Die komen blijkbaar niet tot een oplossing. Het probleem is niet dat minister-president Leterme zijn ministers eens moet aanspreken, maar wel dat de regering er niet in slaagt het regeerakkoord waar te maken.

Mijnheer de minister, u moet één begrotingslijn creëren. Dat is een moeilijke discussie. Mijn

Voorhamme

indruk was dat deze regering ook moeilijke problemen nuchter wilde aanpakken. Het antwoord van de minister-president maakt duidelijk dat dat vandaag niet gebeurt.

We moeten ons hoeden voor een eigenaardige interpretatie van de regelgeving over de Europese fondsen. In het antwoord van de minister-president staat dat de n+2-regel niet geldt op projectniveau. Dat is een beetje hypocriet. Natuurlijk geldt het op het programmaniveau, maar een programma kan maar worden geconcretiseerd via projecten. Het duurt maanden om projecten te schrijven, om partners te vinden, om het in de procedure, die de Vlaamse Regering mee heeft onderschreven via een managementcomité, waarin de Europese, Vlaamse en lokale overheden met de projectcoördinator zijn verenigd, door te praten en goedgekeurd te krijgen. Het programma wordt maar uitgevoerd op voorwaarde dat de projecten worden gerealiseerd. Als je dan de mist wordt ingestuurd, in afwachting dat Vlaanderen haar cofinanciering kan waarmaken, dan is de n+2-regel wel van toepassing op de projecten. Er is geen alibi om uit deze discussie te geraken.

‘De projectbeoordeling gebeurt individueel door de betrokken minister.’ Als ik dat hoor, val ik van mijn stoel. Moeten we dan zeggen dat het managementcomité, waarin wordt overlegd met deskundigen van de verschillende overheden, geen functie heeft? Als in dat managementcomité vertegenwoordigers van Antwerpen zitten, dan hebben die wel een opdracht en een mandaat om al of niet een project aan te passen of goed te keuren. Het verwondert me dat er mensen van de Vlaamse overheid in dat comité zitten die dat niet kunnen. Op een bepaald moment knikken ze wel en zeggen ze dat het in orde is.

Dat is een eigenaardige manier van werken. Nadien wordt het aan de willekeur van een minister, die er niet rechtstreeks mee te maken heeft, overgelaten om het project al of niet goed te keuren of het op de lange baan te schuiven. Dat is een typisch voorbeeld van slecht bestuurlijk beleid.

Ik heb een uitdrukkelijke vraag gesteld. Kunnen we verwachten dat er één begrotingsartikel komt, zoals in het regeerakkoord staat? Volgens de regering gaat dat pas in vanaf 2007. Die datum staat echter niet in het regeerakkoord.

We vragen niet meer middelen aan de Vlaamse overheid, maar wel de middelen die werden toegezegd en die initieel in de meerjarenbegroting hadden kunnen worden ingeschreven. Het is niet terecht dat alles nu zal worden verhaald op individuele ministers. Dat zou betekenen dat er een eigenaardige dynamiek kan ontstaan. We zouden vanuit de lokale overheden, voor de niet geringe middelen die we nog kunnen bestemmen, een bijsturing kunnen doen om projecten niet te formuleren en op te stellen in functie van de behoeften op het terrein, maar van de plek waar geld zit. Er is geen betere manier om belastinggeld te verspillen.

In het Hermesfonds zitten genoeg middelen om er alle projecten op in te schrijven, maar omwille van het programma dat we van de Europese overheid hebben gekregen, wordt het ons niet toegestaan om alle programma's integraal naar Economie te draineren. Ik zou dat bovendien niet goed vinden. Impliciet wordt deze gang van zaken wel gesuggered.

Mijnheer de minister, het spijt me, want ik vind u echt heel sympathiek, maar ik zal een motie indienen bij deze interpellatie. Het parlement moet immers zijn rol spelen. Als bij de begrotingsaanpassing blijkt dat geen oplossing werd gevonden voor dit probleem, dan zal ik mij daarnaar gedragen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Voorhamme werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het registratiesysteem M@trix en over de nood aan een Witboek Inburgering in Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Wever tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid,

Voorzitter

Wonen en Inburgering, over het registratiesysteem M@trix en over de nood aan een Witboek Inburgering in Vlaanderen.

De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, bijna een jaar geleden trad het inburgeringsdecreet in Vlaanderen in werking, namelijk op 1 april van vorig jaar. Dat interesseert me nogal, en daarom probeer ik zicht te krijgen op wat sindsdien is gebeurd, maar dat blijkt niet zo eenvoudig te zijn.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering, heb ik u gesuggereerd om een witboek Inburgering op te stellen naar analogie van het Witboek Welzijnswerk en het Witboek Stedenbeleid in Vlaanderen. Een dergelijk witboek bevat een duidelijk status quaestionis: vanwaar komen we, waar staan we en waar gaan we heen? Uit die statistische informatie zouden vanzelf heel wat knelpunten naar voren komen zodat er een basisvoorwaarde is voor het optimaliseren van het beleid.

Ik geef u een voorbeeld. Uit de vele informatie die ik bijeen heb gesprokkeld, merk ik dat de onthaalbureaus die alle nieuwkomers aanschrijven – en niet alleen de kleine minderheid die onder de verplichting van het decreet valt – om deze mensen een inburgeringstraject aan te bieden, zeker niet iedereen over de vloer krijgen. In de stad Antwerpen stelt het onthaalbureau PINA dat ongeveer de helft van alle aangeschreven nieuwkomers langskomt.

Een belangrijke vraag daarbij is: wie zijn die mensen die de andere helft uitmaken, de helft die de onthaalbureaus dus niet zien? Beantwoordt deze groep aan bepaalde sociale kenmerken? Missen we daarbij bijvoorbeeld de minstgeschoolden? Dat zou een scherp licht kunnen werpen op het inburgeringsbeleid. In Antwerpen waren er vorig jaar ongeveer 700 Nederlanders die zich niet hebben aangemeld. Dat is niet zo dramatisch aangezien Nederlanders het minst van alle nieuwkomers voor een inburgeringsproject in aanmerking komen. Daar kan natuurlijk discussie over bestaan.

Mijnheer de minister, er zijn een aantal essentiële zaken op het terrein waarop u uw beleid moet baseren, maar die u niet kent. Het zou dan ook goed zijn om de nieuwkomers op te volgen die wel naar een onthaalbureau gaan en worden doorgestuurd naar het Huis van het Nederlands waar ze zich via een centrale intake and testing, voor zover die functioneert ten minste, aanmelden bij de aanbieders van cursussen Nederlands zoals de NT2-cursussen.

In het Huis van het Nederlands in Antwerpen schrijft ongeveer een derde van de mensen die de test hebben afgelegd, zich niet in voor de cursus waarnaar ze worden doorverwezen. Het Huis van het Nederlands heeft geen flauw benul wat er eigenlijk gebeurt met die mensen. Dat maakt het bijzonder moeilijk om objectieve parameters vast te leggen. U kent de miserie in het meerderheids-overleg. Ik verwijt u en uw diensten niets, maar dat overleg is niet goed omdat we niet beschikken over essentiële informatie waardoor moet worden gewerkt met lapmiddelen.

Het cliëntvolgsysteem lijkt me essentieel. Tijdens de vorige legislatuur is een systeem uitgewerkt, het zogenaamde M@trixsysteem. Er bestaat een film met dezelfde titel die handelt over het feit dat wij allemaal in een virtuele wereld leven. Dat is hier in elk geval van toepassing, want het cliëntvolgsysteem werkt helemaal niet. Dit systeem moest het oude alphi-winsysteem vervangen waarmee de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs de registratie deden omdat het veel meer mogelijkheden bood voor de opvolging en registratie van de cliënten. De resultaten bleven echter uit. Meer nog, de bredere toepassingen van het systeem blijken helemaal niet te functioneren. De sector had daar nochtans voor gewaarschuwd. Er zijn dan ook heel wat CBE's die het nieuwe systeem niet gebruiken en nog steeds werken met het alphi-winsysteem. Dat maakt de situatie nog moeilijker, aangezien er geen uniform systeem bestaat dat overal op dezelfde manier wordt toegepast.

Uw voorganger heeft geopteerd voor de implementering van het M@trixsysteem in Vlaanderen, weliswaar in zijn eenvoudigste applicatie. Het wordt dus alleen gebruikt voor de registratie. De toepassingen van het systeem, die veelbelovend waren, werken immers nog altijd niet.

De Wever

Mijnheer de minister, klopt mijn inschatting van de situatie? Bent u het eens met de suggestie dat we meer informatie nodig hebben en dat een witboek inburgering geen slecht idee is? Kunt u me meer informatie geven over de pilootprojecten die voor het M@trixproject werden uitgekozen, en wanneer dat is gebeurd? Wat zijn de resultaten van deze testfase? Klopt het dat de kostprijs hiervan 400.000 euro bedraagt? Waarom heeft de Vlaamse overheid ervoor geopteerd om tegen beter weten in dit systeem toch te implementeren? Welke plannen hebt u in verband met het registratie- en cliëntvolgsysteem? Hoe denkt u dit probleem op te lossen?

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Hoe komt het dat het blijkbaar niet mogelijk is om in dit domein een correcte registratie door te voeren? Is het de techniek die niet werkt? In een tijdperk van internet en e-mail lijkt dat niet zo realistisch. Of is er onwil bij bepaalde instellingen die niet bereid zijn om onmiddellijk alle informatie aan de overheid te verstrekken?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de minister, we hebben deze discussie de jongste maanden al meermaals gevoerd. Het gaat hier eigenlijk over het operationeel maken van het beleid op zich.

Op dat vlak vind ik de notie van witboek overtrokken. Ik interpreteer een witboek immers als een boek waarin men een beleid probeert te concipiëren voor dat het bestaat. Het beleid bestaat al. Er is niets mis met het beleidsconcept op zich, maar het is wel belangrijk te weten of het op het terrein werkt. In die zin, mijnheer De Wever, volg ik de teneur van uw vraag over de monitoring. De pijnpunten die u aantoonde, kan ik gedeeltelijk volgen. Daar moet een pragmatisch antwoord op worden gegeven.

Op zich ben ik niet gekant tegen een witboek. Ik ben voorstander van een witboek in elk beleidsdomein, maar ik meen dat dit hier niet de eerste prioriteit is. We moeten ervoor zorgen dat het inburgeringsbeleid operationeel is. We moeten kunnen

meten hoe het operationeler wordt, waarom dat op bepaalde plaatsen niet zo is en wat we daar kunnen aan doen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer De Wever, uw vraag bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat over het witboek. Het tweede deel gaat over de elektronische registratie van de gegevens, die haar basis vindt in het ontwerp van decreet waar we het vandaag nog over zullen hebben.

Het witboek stedenbeleid is een soort raamwerk dat een schat aan informatie bevat voor wie bezig is met het stedelijk beleid.

Sinds 1997 maakt de ICEM jaarrapporten op. In een afzonderlijk deel wordt het onthaalbeleid voor nieuwkomers beschreven. Het laatste jaarrapport gaat terug tot de periode 2002-2003. Die rapporten geven een antwoord op de vraag waar de nieuwkomers vandaan komen en waar we staan met het inburgeringsbeleid. Daarnaast is er ook het IPI dat eveneens een evaluatieonderzoek maakt in opdracht van de Vlaamse overheid. Dat onderzoek gebeurt door het HIVA dat verbonden is met de KU Leuven en door de onderzoekscel OASeS die verbonden is met de universiteit van Antwerpen, en loopt tot eind 2006. We krijgen een tussentijdse rapportering in 2005. In functie van de resultaten van het onderzoek zullen we de opportuniteit vastleggen van een witboek.

Het decreet over de Huizen van het Nederlands is vorig jaar in april goedgekeurd en is in mei door de Vlaamse Regering bekrachtigd. Het gaat dus om een vrij jonge sector.

De registratie verloopt inderdaad niet optimaal, wat natuurlijk niet betekent dat wij niets weten. Het systeem is wel voor verbetering vatbaar, en dat is nu onze uitdaging. Een aantal experts van mijn kabinet en van het kabinet van minister Vandenbroucke zitten samen rond de tafel. Hij is immers verantwoordelijk voor de aanbodverstrekkers: de CBE's en de CVO's.

De gegevensuitwisseling tussen de Huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus is wel in orde. De gegevensuitwisseling met de VDAB is technisch mogelijk en gebeurt via een interface aangezien de VDAB over eigen informatica beschikt.

Keulen

De VDAB houdt zich ook bezig met loopbaanbegeleiding en andere zaken die van belang zijn in het kader van de inburgering.

De eerste stappen zijn gezet in de gegevensuitwisseling tussen de Huizen van het Nederlands en de centra voor volwassenenonderwijs. Hiervoor zijn ook de nodige middelen uitgetrokken in de begroting van 2005. Via de kabinetten proberen we nu ook werk te maken van de gegevensuitwisseling tussen de Huizen van het Nederlands en de CBE's.

Er zijn pilootregio's geweest voor de ontwikkeling van een softwarepakket, specifiek voor de CBE's, in Diest en Genk. Dat was nog voor het ontstaan van de Huizen van het Nederlands. Er zijn geen pilootregio's geweest inzake het M@trixsysteem voor de Huizen en voor de onthaalbureaus.

Als wij gegevens nodig hebben over aanwezigheden en dergelijke, dan informeren we via de Huizen van het Nederlands bij de CBE's en de CVO's. Die worden per mail of per fax doorgegeven. Het is de bedoeling om via elektronische gegevensregistratie een soort continu systeem uit te werken.

Het gaat hier inderdaad gedeeltelijk over een geërfde situatie. Het M@trixsysteem werd ingevoerd door mijn voorganger, de minister van Onderwijs. Wij gaan daar nu mee verder. Het is de bedoeling ervoor te zorgen dat de investeringen die tot nu toe zijn gebeurd, worden geoptimaliseerd. Het systeem moet doelmatig worden toegepast voor de gegevensregistratie.

Het probleem situeert zich vandaag vooral tussen de Huizen van het Nederlands aan de ene kant en de aanbodverstrekkers aan de andere kant. We hebben wel een zicht op de intake. Het Huis koppelt terug naar het onthaalbureau dat op zijn beurt naar ons doorverwijst. We hebben veel minder zicht op wat er na die doorverwijzing gebeurt, doordat de elektronische gegevensregistratie ontbreekt.

Wat het overzicht van het aantal ingeschrevenen betreft, hebben de CVO's hun eigen databank op het departement Onderwijs. Bij de CBE's moeten we dat aantal nagaan op basis van verantwoor-

dingsstukken en op basis van het aantal ingeschrevenen. Dat zorgt voor enige vertraging. De aanbodverstrekkers, zoals CBE's en CVO's, houden wel het aantal aanwezigen bij. Ze doen dat momenteel niet dagelijks. Het is de bedoeling dat verder aan te scherpen.

Ik hecht daar veel belang aan, en we zijn er volop mee bezig. Op kortere termijn moeten we terzake proberen oplossingen te vinden.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb er natuurlijk alle begrip voor dat u met heel wat kinderziektes wordt geconfronteerd, daar dit beleid nog in zijn kinderschoenen staat. U hebt die ziektes niet zelf veroorzaakt, maar ze gewoon overgeërfd.

Ik heb ook begrip voor het feit dat u administratief veel te slecht ondersteund bent om dit beleid vorm te geven. Ik vraag daar ook de aandacht voor van deze commissie.

Minister Marino Keulen: We doen dat met vijf mensen. Dan heb ik het over het ministerie.

De heer Bart De Wever: Dat is onvoldoende, zeker gezien het belang dat we hieraan hechten in het regeerakkoord. Ik verwijs naar de evoluties in dit beleid in de ons omringende landen, zoals Nederland. Daar wordt 260 miljoen euro per jaar aan het onthaalbeleid besteed, terwijl Vlaanderen ongeveer hetzelfde bedrag besteedt aan dit beleid als de stad Rotterdam. Er is dus nog wel wat werk aan de winkel.

Ik hoor u graag zeggen dat de rapportage-evaluatie bezig is. Ik wil die ook gerust afwachten alvorens verdere conclusies te trekken, maar ik hoor u ook beweren dat bepaalde dingen nu al zouden werken, terwijl ik daar mijn twijfels bij heb. Als u zegt dat er vandaag een uitwisseling van gegevens is tussen de Huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus, dan trek ik dat niet in twijfel, maar dan gaat het natuurlijk over de informatie waarover de Huizen van het Nederlands beschikken. U weet echter net zo goed als ik dat de centrale intake momenteel niet functioneert. In Antwerpen functioneert ze het beste, maar zelfs daar is een en ander niet volledig. Er zijn nog altijd rechtstreekse

De Wever

inschrijvers bij de CVO's die niet langs de Huizen van het Nederlands gaan. In Vlaams-Brabant is dat nog veel meer het geval.

Minister Marino Keulen: Dat is bij decreet vastgelegd in de vorige zittingsperiode. Toen is via het basisdecreet betreffende de Huizen van het Nederlands bepaald dat die intake langs twee kanalen kon gebeuren: via een centrale intake in de Huizen van het Nederlands, maar ook via de aanbodverstrekkers.

U suggereert dat er nu een soort officieuze praktijk wordt ontwikkeld. Die is echter officieel. Die mogelijkheid staat in het basisdecreet dat door de vorige meerderheid eind april 2004 is goedgekeurd en in mei 2004 door de vorige regering werd bekrachtigd.

De heer Bart De Wever: Dat heb ik ook niet willen beweren. Ik wijs er alleen op dat de Huizen van het Nederlands ook niet alles weten. Als u zegt dat u informatie opvraagt via die huizen, dan zult u niet alles te weten komen. Dit is een vergissing: als we een werkelijke meerwaarde willen halen uit de Huizen van het Nederlands, moeten we die centrale intake wel decretaal verankeren. Die mensen daar passen ervoor een soort administratieve tussenschakel te zijn. Ze willen niet alleen die centrale intake doen, gevolgd door het testen, maar willen de mensen ook blijven volgen. Dan zorgen ze voor een werkelijke meerwaarde tussen de beleidsmaker en de aanbodverstrekker. Vandaag kunnen ze die rol echter niet waarmaken.

Ik weet niet of u het weet, maar heel wat CBE's geven geen informatie door. Ze zijn het wel eens met de verplichte inburgering, maar vinden niet dat ze terzake een soort politionele rol moeten vervullen. Ze hebben een pedagogische relatie met hun leerlingen. Het opvolgingssysteem is zeer strikt: twee afwezigheden moeten worden gemeld. Zij willen dat natuurlijk per module bekijken en weigeren die gegevens door te geven. Als u zegt dat die zaken vandaag functioneren, bent u niet volledig ingelicht. Er is dus nog veel werk aan de winkel. We willen u daar constructief in ondersteunen. U mag mijn vraag en opmerkingen zeker niet opvatten als een aanval op uw beleid.

Minister Marino Keulen: Ik wou nog even meedelen dat de opvolging van het volwassenenonderwijs gebeurt door een halftijdse kracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inschakeling van het Huis van het Nederlands in het inburgeringsbeleid, meer bepaald wat de Vlaamse Rand betreft

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Demesmaeker tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de inschakeling van het Huis van het Nederlands in het inburgeringsbeleid, meer bepaald wat de Vlaamse Rand betreft.

De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is zeker niet mijn bedoeling om vooruit te lopen op de discussie die straks zal volgen over het ontwerp van decreet, of een voorafname te doen. Ik had mijn vraag ingediend vanuit een oprechte bekommernis over de problemen, de onvrede en misschien ook wel de gemiste kansen waartoe de praktische uitwerking van het decreet kan leiden in de Vlaamse Rand rond Brussel.

Al tijdens de vorige zittingsperiode heeft vzw De Rand samen met de provinciegouverneur en het NT2-overleg Halle-Vilvoorde haar bezorgdheid en bedenkingen met betrekking tot het voorontwerp van decreet betreffende de Huizen van het Nederlands kenbaar gemaakt. Vanuit de opdracht die de vzw van de Vlaamse Regering heeft gekregen om te werken aan het onthaal en de integratie van anderstaligen in de Vlaamse Rand rond Brussel, heeft de vzw er steeds op aangedrongen dat er in die Vlaamse Rand een apart Huis van het Nederlands zou worden opgericht. Aangezien de doelgroepen in deze regio immers verschillen van die in de rest van Vlaams-Brabant

Demesmaeker

en Vlaanderen, en gezien de nabijheid van Brussel, lijkt dat ons vanzelfsprekend.

Het huidige decreet is heel sterk gekoppeld aan het inburgeringsbeleid, dat zich richt op nieuwkomers met sociaal-economische achterstellingenmerken. Onze doelgroep beantwoordt niet altijd aan dat profiel. Dan heb ik het over kansrijke Franstaligen en internationale inwoners, die geen nood hebben aan een dure trajectbegeleiding. Ik hoef u niet te zeggen dat die groep momenteel de weg niet vindt naar het NT2-aanbod. Hun integratie in de Rand laat dan ook nog steeds te wensen over. Een apart Huis van het Nederlands in deze regio zou echter wel een bijdrage kunnen leveren tot de ontsluiting, het coördineren en inventariseren van de NT2-noden en vooral tot de promotie van het NT2-aanbod.

Graag vestigde ik uw aandacht op een aantal knelpunten. Ik baseer me daarvoor op de nota die de vzw De Rand opmaakte met betrekking tot deze problematiek. Voor de Vlaamse Rand, die ongeveer 40.000 buitenlandse inwoners en, al naargelang de schattingen, tussen 75.000 en 100.000 Franstalige Belgen telt, wordt in de voorstellen momenteel niet in een apart Huis van het Nederlands voorzien. Een of meerdere antennes, centraal geleid vanuit Leuven, waarvoor in het ontwerp wel ruimte is, zijn wel geschikt voor de werking voor kansengroepen, maar volstaan zeker niet voor die grote groep hooggeschoolde Franstaligen en hooggeschoolde internationale inwoners. Gezien het profiel van die potentiële doelgroepen moeten we er sterk over waken dat men het beleid inzake die Huizen van het Nederlands niet ondergeschikt maakt of helemaal in functie stelt van het inburgeringsbeleid of de klassieke integratiesector.

Het Huis van het Nederlands moet in Vlaams-Brabant een algemene integratie ontwikkelen, op maat van de Rand. Een apart huis was daar de beste garantie voor geweest, een beetje naar analogie met het Huis van het Nederlands in Brussel, dat ook aan taalpromotie doet en actief op het terrein gaat werken. Dat zou ook moeten kunnen voor de antennes waar het decreet ruimte voor laat.

We vernemen dat de vzw van minister Vandenbroucke een brief heeft gekregen waarin

stond dat er drie antennes zouden komen in de Vlaamse Rand. Is er terzake samenspraak geweest met uw kabinet? Indien werd gekozen voor drie antennes, pleiten we wel voor bijkomende beleids- en financiële aandacht voor die specifieke problematiek van de Rand. Wij pleiten ervoor om, naast de decretale opdracht, een bijkomende opdracht toe te kennen aan die antennes, naar analogie van het Huis van het Nederlands in Brussel.

Men zou dat kunnen onderbrengen onder de noemer van de taalpromotie. In Brussel gebeurt die met campagnes ten aanzien van de bedrijfswereld, de horeca, grootwarenhuizen en winkels, met de oprichting van een taalbarometer die een inschatting geeft van de positie van het Nederlands, met informatiecampagnes voor scholen, spoeddiensten, openbare diensten, enzovoort. Dat lijkt ons ook voor de Rand van cruciaal belang. Het is belangrijk dat de antennes via de uitvoeringsbesluiten daartoe ook genoeg middelen krijgen.

Het decreet van 7 mei 2004 bepaalt dat Leuven de enige centrumstad is die binnen Vlaams-Brabant wordt erkend voor de oprichting van een Huis van het Nederlands. Essentieel voor de Rand is dat de raad van bestuur van het Huis van het Nederlands de intake en het testen kan delegeren aan de aanbieders van NT2, om zo een fijnmazig net van intake- en infopunten dicht bij de potentiële cursist te realiseren. U wees er daarnet al op. Voor de Rand is het exclusief toekennen van die intake, dat testen en die doorverwijzing naar de Huizen van het Nederlands onrealistisch, omwille van een aantal redenen. Er is de specifieke mobiliteitsproblematiek in de Rand en het feit dat men niet meer in het kortste traject van doorverwijzing voorziet. Het nieuwe Huis van het Nederlands zal dus ook moeten delegeren.

Wij pleiten voor het centraal stellen van de cursist in het beleid inzake de Huizen van het Nederlands. Met het oog op de dienstverlening aan potentiële cursisten moet men er alles aan doen om de drempel zo laag mogelijk te maken, het doorverwijzingstraject zo kort mogelijk te houden en de doorverwijzing efficiënt te organiseren.

Mijnheer de minister, deelt u de visie van de vzw De Rand, van de provincie, van de provinciegouverneur en van het NT2-overleg Halle-Vilvoorde over de noodzaak van een Huis van het Nederlands in de Vlaamse Rand? Kunt u me de meest actuele stand van zaken geven betreffende het

Demesmaeker

opstarten van het Huis van het Nederlands in Vlaams-Brabant? Klopt het dat er drie antennes komen in de Rand? Waar komen die dan? Wat zal hun rol zijn? Hoe ziet u de samenwerking met Brussel?

Moet er niet extra aandacht worden besteed aan de informatie- en promotieopdracht van het Huis van het Nederlands voor de Rand? Hoe kan dit worden gerealiseerd? Klopt de stelling dat het gezamenlijk huisvesten van het onthaalbureau met het Huis van het Nederlands of een antenne ervan een extra drempel opwerpt voor de Frans-talige kansrijke inwoners van de Rand? Dat wordt me althans op het terrein verteld.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, al vanaf het begin, toen er sprake was van de oprichting van de Huizen van het Nederlands, hebben de belangrijkste actoren in de Rand gepleit voor een eigen Huis van het Nederlands aldaar. Het liep immers vaak mis met de coördinatie en de onderlinge afstemming van het NT2-aanbod in de Rand.

Ook kan de specificiteit van de regio moeilijk worden ontkend. Er woont een belangrijke groep buitenlanders, die er al dan niet tijdelijk verblijven. Ook is er sprake van een aanzienlijke groep Franstaligen. Een meer recent fenomeen is de inwijking van minder gegoede groepen. Zo is een derde van de werklozen in de Rand Franstalig of Nederlandsonkundig. Dat geeft aan dat er daar een heel specifiek probleem is.

Dat heeft niet belet dat het idee van een Huis van het Nederlands voor Halle-Vilvoorde het niet heeft gehaald. Het bleef bij een huis in Leuven en de mogelijkheid werd opengelaten dat er antennes zouden komen. Ik hoor nu dat er sprake is van drie antennes. De vraag blijft echter waarom niet kan worden voorzien in een volwaardig huis in Halle-Vilvoorde. Deze week nog heb ik in een vraaggesprek in het jongste nummer van de Randkrant met de gouverneur van Vlaams-Brabant kunnen lezen dat hij daar alleszins aan vasthoudt. De nota van de vzw De Rand stelt hetzelfde.

Ik blijf ervoor pleiten dat er op termijn wordt gestreefd naar de totstandkoming van zo'n eigen huis voor de regio. Ik sluit me volledig aan bij de vragen van de heer Demesmaeker.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer de voorzitter, ik kan me vinden in een aantal bekommernissen van de heer Demesmaeker. Er zouden een aantal antennes moeten komen van het Huis van het Nederlands in de Rand en die zouden zich ook moeten richten op kansrijke Frans- en anderstaligen. Ik heb het er moeilijker mee dat een en ander wordt gesitueerd in het inburgeringsbeleid. We moeten kijken naar het model in Brussel.

Als we bijkomende functies aan de antennes opleggen, namelijk het bereiken van andere doelgroepen, dan moeten we in bijkomende financiering voorzien. De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden geeft middelen voor de extra functies van het Huis van het Nederlands in Brussel. De Vlaamse minister bevoegd voor de Rand zou dat ook kunnen doen voor de extra functies die u aanhaalt. De doelgroep van het inburgeringsdecreet wordt verplicht en zal sowieso in de Huizen van het Nederlands terecht komen. De doelgroep die wij allemaal willen bereiken, is helemaal niet verplicht. Dat vergt een heel andere aanpak, meer een charmeoffensief of nog iets meer assertief. Dat is een heel andere invalshoek.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de keuze om te komen tot acht Huizen van het Nederlands – vijf in de Vlaamse provincies en drie in de grootsteden Antwerpen, Gent en Brussel – is nadrukkelijk gemaakt om afstemming te krijgen tussen enerzijds de inbedding van de Huizen van het Nederlands en anderzijds de onthaalbureaus. Het is de bedoeling tot een gestroomlijnd inburgeringsbeleid te komen, en ik zal daar niet vanaf stappen omdat dat een goede keuze is.

De algemene vergadering en de raad van bestuur van het Huis van het Nederlands in Vlaams-Brabant kunnen autonoom antennes oprichten in de Rand. Die antennes hebben dezelfde bevoegdheid. Ze kunnen intakes en testings doen. Ze geven een

Keulen

algemeen overzicht van het aanbod NT2. Mensen krijgen er adequate informatie. De huizen hebben autonomie in het bepalen van het aantal antennes en de locatie ervan. De Vlaamse Regering beperkt zich enkel tot het instellen van een plafond inzake het aantal antennes.

Ik zal in de komende weken met de ministers Vandenbroucke en Anciaux overleggen, ook naar aanleiding van het ontwerp van decreet dat we hier straks zullen bespreken. We zullen proberen om het gecoördineerd Randbeleid te verfijnen en af te stemmen.

De centrale intake kan door de aanbodverstrekkers gebeuren. In het oorspronkelijke ontwerp was opgenomen dat dit enkel centraal zou gebeuren, maar dat voornemen is tijdens de vorige legislatuur gesneuveld in de commissie. In het decreet staat in artikels 3 en 10 dat de intake kan gebeuren door de aanbodverstrekkers of door de antennes die afhangen van het Huis van het Nederlands.

Mijnheer Demesmaeker, u zegt dat het gezamenlijk huisvesten van het onthaalbureau en het Huis van het Nederlands een extra drempel zou zijn voor kansrijke Franstalige inwoners van de Rand. We hebben gekozen voor het geïntegreerd samenwerkingsverband vanuit de notie een gestroomlijnd inburgeringsbeleid te realiseren. Dat beleid raakt ondertussen uit de startblokken, maar er moet nog veel werk worden verzet, ook organisatorisch. Ik zie niet goed in waarom het een drempel zou zijn voor de Franstalige kansrijke inwoners om naar het Huis van het Nederlands of een antenne te gaan. De kwaliteit van het aanbod en de manier waarop mensen deskundig worden opgevangen en doorverwezen, moet het criterium zijn om de kwaliteit van de werking te beoordelen.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, u gaat met uw laatste opmerking een beetje voorbij aan de werkelijkheid. Ik heb een aantal bezoeken verricht, en dit is wat men mij vertelt. De groep kansrijke Frans- en anderstaligen vin-

den de weg naar het onthaalbureau niet, omdat de drempel te hoog is. Dat is een reëel probleem waarvoor u de kop niet in het zand moet steken.

Ik heb nog altijd geen antwoord gekregen op enkele concrete vragen. Hoeveel antennes komen er in de Vlaamse Rand en waar? Wat is hun specifieke opdracht? Krijgen ze voldoende middelen, bijvoorbeeld voor taalpromotie?

Minister Marino Keulen: Het aantal antennes wordt bepaald door het Huis van het Nederlands in Vlaams-Brabant. Het wordt in Leuven beslist. Ik heb opgevangen dat het er drie zouden zijn, maar ik heb geen specifieke locaties. Ik kan me moeilijk voorstellen dat we over de zes randgemeenten in de klassieke betekenis praten.

De bevoegdheid is dezelfde als die van de Huizen van het Nederlands. De antennes doen intakes, testings, doorverwijzingen en geven informatie over het volledige aanbod. Ze kunnen met andere woorden een volledige dienstverlening verstrekken.

Taalpromotie is de verantwoordelijkheid van de minister bevoegd voor de Rand. U zult hem daarover moeten ondervragen. De antennes zullen de nodige middelen krijgen om de functies te vervullen die ik net heb opgesomd. De kansrijke Franstaligen moeten niet naar het onthaalbureau, maar wel naar de antenne. Het is hun eigen interpretatie dat ze zich daar te goed voor voelen.

De heer Mark Demesmaeker: Dat is wel de realiteit.

Minister Marino Keulen: Zoiets kan niet. Er is een kwalitatief aanbod om het Nederlands als tweede taal te leren. We kunnen niet iets apart maken voor mensen met een dikkere portefeuille.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, als u er inzake de Vlaamse Rand van uitgaat dat er maar één doelgroep is en dat er geen specifieke doelgroepen zijn, dan zal uw beleid de mist ingaan. We moeten ons daar geen illusies over maken. Hoe spijtig het ook is, er is een groep

Van Nieuwenhuysen

van Franstaligen die zich apart opstelt. Als daar geen specifiek beleid voor wordt gevoerd, zal die groep niet worden bereikt.

Minister Marino Keulen: Ik wil nog eens wijzen op de bevoegdheidsverdeling. Minister Vandenbroucke is bevoegd voor de Rand, en taalpromotie valt onder minister Anciaux. Ik ontvlucht mijn verantwoordelijkheid niet, maar dit ressorteert niet onder mijn bevoegdheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

- *De vergadering wordt geschorst om 12.13 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 12.17 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vertraging van de afwerking van de omgeving rond sociale wooncomplexen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vertraging van de afwerking van de omgeving rond sociale wooncomplexen.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag is gebaseerd op de situatie in Gent, maar de problematiek is algemeen. De voorbije jaren zijn er in Gent heel wat wooncomplexen bijgekomen. Vaak gaat het om nieuwe gebouwen met een knappe architectuur. Ook worden heel wat bestaande complexen gerenoveerd. Het gaat dus om fraaie gebouwen, maar er zijn problemen op het vlak van de infrastructuur en de wegeniswerken. Veel terreinen rond die mooie nieuwe complexen liggen er modderig of overwoekerd bij. De nodige werken worden immers niet uitgevoerd. Een aantal van die terreinen heeft het uitzicht van loopgraven uit de Eerste Wereldoorlog.

Volgens de huisvestingsmaatschappij zijn de problemen te wijten aan een aantal factoren. Zo zou een slechte coördinatie bij het Vlaamse Gewest, administratie Gesubsidieerde Infrastructuur, aan de basis liggen. Niettegenstaande de huisvestingsmaatschappijen heel lang op voorhand laten weten wanneer de projecten opgeleverd worden, loopt de Vlaamse overheid achter bij de financiering van de omgevingsaanleg.

Volgens de huisvestingsmaatschappij is de administratie Gesubsidieerde Infrastructuur onderbehand. Dat zou de tweede reden zijn waarom men er niet in slaagt de omgevingsaanleg te realiseren.

Er is nog een derde reden voor de vertraging. Gelet op de aanzienlijke middelen die voor sociale huisvesting werden uitgetrokken, is er een evenredige verhoging van de budgetten voor de omgevingsaanleg en infrastructuurwerken nodig, maar daarmee zou geen rekening zijn gehouden. De middelen zijn dus ontoereikend.

De situatie in Gent is vrij bizar. Bij sommige projecten laat de omgevingsaanleg al acht jaar op zich wachten. Bij het meest recent gerealiseerde, bedraagt de achterstand twee jaar. In de decreten en in de Vlaamse Wooncode wordt de Vlaamse overheid als subsidiërende instantie verantwoordelijk gesteld voor de aanleg van de wegenis en het uitvoeren van infrastructuurwerken, maar daar staat geen termijn bij.

Aan de projecten in het Gentse merken we dat er een onaanvaardbare situatie ontstaat. De nieuwe complexen liggen immers in het midden van een modderpoel omdat de wegeniswerken niet worden gerealiseerd.

Is de analyse over de vertraging van de wegeniswerken correct? Is er een gebrek aan coördinatie, aan bemanning en aan budgettaire middelen om de omgevingsaanleg te realiseren? Zo ja, wat kan er dan gebeuren om een meer gecoördineerd en beter verloop te bekomen? Moet de Wooncode misschien worden aangepast en moeten we zoeken naar een ander systeem waarbij de steden en gemeenten en de huisvestingsmaatschappij rechtstreeks instaan voor de aanleg van de wegen en voor de omgevingswerken?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, zoals bij zoveel vragen blijkt het plaatje achteraf heel wat genuanceerder te zijn dan oorspronkelijk leek. Mijnheer Vandenbossche, u hebt een punt. Dat is echter ook een positieve vaststelling. We dreigen een beetje het slachtoffer te worden van ons eigen succes. We hebben de afgelopen jaren de kredieten voor nieuwe sociale woningen en appartementen gevoelig verhoogd. Als we afgaan op wat er in de pers verschijnt, is de indruk dat het probleem pas nu is ontstaan.

De kredieten voor de omgevingswerken waren echter niet altijd evenredig. De verklaring daarvoor is logisch: de omgevingswerken worden meestal pas op het einde van het traject uitgevoerd. Soms zijn we al 3 of 4 jaar verder vooraleer die gebeuren. Grote socialehuisvestingsprojecten moeten de hele procedure doorlopen. Dat gaat van de aanstelling van de architect, het maken van ontwerpen en plannen, het zoeken naar budgetten tot het volgen van de procedure bij stedenbouw, enzovoort. Het eigenlijke bouwproces moet dan nog gebeuren. Er moet een aanbesteding worden uitgeschreven. Er mag geen probleem zijn met de aannemer of de onderaannemer. Niemand mag failliet gaan of zijn zaak stopzetten. De omgevingswerken komen op het eind. Ze zijn wel cruciaal. We kunnen pas 3 of 4 jaar later spreken van kwalitatief wonen.

Wat soms een probleem vormt, is dat er tijdens de plenaire vergadering een en ander op elkaar moet worden afgestemd. Daar zitten zowel mensen van de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur, die van Ruimtelijke Ordening als de stedelijke verantwoordelijke. Ze zien de zaken niet noodzakelijk op dezelfde manier.

De afgelopen jaren werden grote inspanningen geleverd, ook voor de renovatie van het bestaande patrimonium, de infrastructuur en de omgevingsaanleg die bij de projecten hoort. Wat Gent betreft, hebben mijn medewerkers opgezocht waarover het gaat. Mijnheer Vandenbossche, als geïmporteerde en ondertussen geïntegreerde en ingeburgerde Gentenaar kent u die straten. Ik kan u het voorbeeld geven van de Kempstraat, een groen hart in een stedelijke omgeving, van het Klein Begijnhof, van de Hemptine, enzovoort. Al die dingen zijn recent in orde geraakt. De omge-

vingsaanleg is er prachtig. Maar het zijn natuurlijk niet deze projecten waarnaar u verwijst.

Ik zal hier niet ontkennen dat er in bepaalde dossiers vertragingen zijn opgetreden. Dit geldt trouwens niet enkel voor infrastructuurwerken. Ook in bouw dossiers hebben we soms te kampen met vertragingen. Vaak heeft dat echter te maken met zaken buiten onze wil, zoals bijvoorbeeld vergunningen. Dan hebben we het over stedenbouw en ruimtelijke ordening waar op een bepaald moment vertragingen optreden. Het kan ook te maken hebben met het faillissement van een aannemer.

Het niet op tijd kunnen realiseren van de nodige omgevingsaanleg bij reeds gerealiseerde woningen, leidt tot de wantoestanden waar u het over heeft. Ook voor mij zijn die een doorn in het oog. Zoals de leden van deze commissie weten, zijn er in het kader van het FFEU extra kredieten ingeschreven om een inhaalbeweging uit te voeren voor de omgevingsaanleg. Dat krediet bedroeg 7,135 miljoen euro. In het kader van de meerjarenbegroting zal ik een pleidooi houden voor extra kredieten voor omgevingsaanleg. Ik hoop dat ik daarvoor steun krijg vanuit de fracties. Omgevingsaanleg is cruciaal maar minder spectaculair. Het meeste indruk maak je nog altijd als je een aantal woningen of appartementen extra kunt bouwen. Iedereen focust zich op de wachtlijsten waar nog steeds 54.000 mensen op staan. Omgevingsaanleg is heel belangrijk om leefbaar te wonen, maar het staat een beetje in de schaduw.

Wat Gent betreft, zijn er soms ook vertragingen doordat men in Gent zelf dwarsligt of vertragingen veroorzaakt. Ik denk dan aan de opstelling van de Gentse stedelijke huisvestingsdienst of van de Gentse stedelijke ruimtelijkeordenings- en stedenbouwdienst. Vaak zijn het de lokale overheden die vertragingen veroorzaken of de uitvoering uitstellen.

Ik wil toch enig voorbehoud maken bij een volledige delegatie aan de steden en gemeenten. In de grotere entiteiten zou dat geen probleem zijn. In landelijk Vlaanderen mist men echter heel wat expertise voor omgevingsaanleg. Ik heb het dan over wegen, rioleringen, pleinen, enzovoort. De afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur heeft daar

Keulen

intussen heel wat ervaring in opgebouwd. Als we die expertise daar weghalen, gooien we misschien wel het kind met het badwater weg.

Indien er concrete voorbeelden zijn van dossiers, dan stel ik voor om contact op te nemen met het kabinet. Als op die manier bepaalde zaken op korte termijn kunnen worden opgelost, dan willen we daar zeker toe bijdragen.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer de minister, uw antwoord is duidelijk. Er is inderdaad een probleem met de budgetten voor de omgevingsaanleg. Ik ontken niet dat er ook op lokaal vlak vaak belemmeringen zijn.

Het is belangrijk dat u pleit voor een gediversifieerde aanpak voor de omgevingsaanleg als het gaat over grote entiteiten zoals de grote steden in Vlaanderen. Meestal zijn die zelf goed uitgerust om die omgevingsaanleg te realiseren.

Minister Marino Keulen: Vlaanderen is heel vaak de gemeenschappelijke buitenstaander, casu quo de vijand. Als er tussen stedelijke of lokale diensten verschillende visies bestaan, dan kan het handig zijn om dat gezamenlijk te projecteren op Vlaanderen.

Er wordt nogal vaak gezegd dat Vlaanderen op zich laat wachten, geen kleur bekent, niet over de brug komt met vergunningen of handtekeningen, enzovoort. Als we concrete projecten analyseren en daarbij de vertragingen proberen te verklaren, dan zien we vaak dat het probleem zich op dat niveau voordoet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.33 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

